

LA CAMPANYA «CASA NOSTRA, CASA VOSTRA» FA UNA CRIDA A LA CIUTADANIA PER A L'ACOLLIDA DELS REFUGIATS

Nosaltres també #volemacollir

L'11 de febrer es va celebrar al Palau Sant Jordi el «Gran concert per a les persones refugiades». / Violeta Palazón

Els objectius de la campanya són conscienciar l'opinió pública sobre la situació de les persones refugiades i pressionar les institucions per aconse-

guir un canvi en les polítiques de migració i refugi. Nombroses organitzacions, entitats, empreses i persones a títol individual ja s'han adherit a la

campanya. *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel també ho han fet.

P 3-5

SERGI RODRÍGUEZ

Director de l'Institut Cervantes de Roma

«Ha augmentat l'interès per llegir el papa Francesc en la seva llengua materna»

P 12-13

Els joves catalans reben la Creu de Lampedusa per Quaresma

P 8

«La pobresa energètica»

PER FRANCESC ROIG
president de Càritas Catalunya

P 10

Pensant-ho millor

Reformes i resistències

Francesc Riu
Missioner de la
Misericòrdia

El fet és aquest: d'acord amb tot allò que ens havia dit en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* —*L'alegria de l'Evangelium*—, el papa Francesc està impulsant una decidida reforma de la nostra Església, que és l'Església de Crist. La circumstància és aquesta: el dia 22 de desembre passat el papa Francesc es va reunir amb totes les persones que presten serveis a la Cúria Romana, és a dir, els seus col·laboradors immediats; com és propi en aquest moment de l'any, els va desitjar «una santa i serena festa de Nadal i un molt Feliç Any Nou 2017».

Heus aquí la sorpresa: davant d'aquest fet, i en aquesta circumstància, el papa Francesc va considerar oportú aprofitar l'avinentesa per exposar la seva manera de pensar sobre el perquè i el com de la gran reforma que ell està impulsant, no solament perquè aquesta reforma afecta els seus col·laboradors sinó també perquè ells l'han d'ajudar en aquesta tasca tan rellevant per al present i el futur de tota l'Església.

Jo imagino que tots els qui aquell dia eren presents a la Sala Clementina del Vaticà escoltaven el papa Francesc amb molta atenció. El fet i la circumstància ho mereixien.

Després de justificar la necessitat de la reforma de la Cúria, i de remarcar que aquesta reforma requereix una profunda *conversió de les persones* i, per tant, un *canvi de mentalitat*, el Papa els va dir que «en aquest procés és normal, i fins i tot saludable, que sorgeixin dificultats en forma de *resistències*». Segons ell, aquestes resistències són de tres tipus:

- «les *resistències obertes*, que sovint són expressió de bona voluntat i es manifesten amb un diàleg sincer;
- les *resistències ocultes*, que sorgeixen de cors acovardits o petrificats que s'alimenten de paraules sense sentit: mostren acord amb el canvi, però desitgen que res no canviï i que tot continuï com sempre;
- les *resistències malicioses*, que afluoren en esperits deformats i que sorgeixen quan el dimoni inspira males intencions (sovint disfressades de xai mansoi); solen refugiar-se en les tradicions, les aparences, les formalitats, allò que ja és conegut, o bé en el seu desig de portar-ho tot al terreny personal».

I ha acabat dient que «les resistències mostren que el cos és viu». Renoï, el papa Francesc!

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 24 de febrer del 1874: moria Josep Anselm Clavé, el mestre dels Cors de Catalunya.

Zoom

Eduard Brufau

A la tardor s'obrirà al públic una de les primeres obres concebudes per Antoni Gaudí: la Casa Vicens. Aquest edifici del barri de Gràcia de Barcelona ha estat sotmès a una acurada restauració per retornar-li fins on ha estat possible l'aspecte original. D'aquesta manera la Casa Vicens s'afegeix a altres edificis visitables de l'arquitecte modernista a la Ciutat Comtal com ara el Palau Güell, la Pedrera, la Casa Batlló o la basílica de la Sagrada Família.

La setmana en tuits

Eduard Sala @edsala62

Responsable d'Acció Social de Càritas diocesana de Barcelona
«Sou benvinguts. Passeu! Passeu! Que casa nostra és casa vostra, si és que hi ha cases d'algú» #volemacolir #RefugeesWelcome

Raquel Sancho @sancho_raquel

Comunitat de Sant'Egidio
Gràcies cardenal Nzapalainga i imam Layama pel vostre testimoni de fraternitat. Pau al món, especialment a la República Centreafricana

Xavier Trias @xaviertrias

President del Grup Municipal de @clubcn a l'Ajuntament de Barcelona
Escoltant els càntics de les monges clarisses al @MPedralbes, han cantat els Goigs de #SantaEulàlia i tots plegats hem cantat el Virolai

Carles Armengol @carlesarmengol

Pedagog social
21 de febrer: el Parlament acull la presentació del document «El fet religiós en la Catalunya del futur»

Antonio Spadaro @antoniospadaro

Director de «La Civiltà Cattolica»
Última hora. Arriba el quadern 4.000 de «La Civiltà Cattolica» + edició en 5 llengües!

David Fernández @HiginiaRoig

Activista i periodista
Els «fratello» de @catcris es van atrevir a que digués la meva sobre la teologia de l'alliberament. I en va sortir això. Moltes gràcies

Escoltat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

Ressò del 13 de febrer

El Dia Mundial de la Ràdio va ser molt present el dilluns 13 de febrer a la programació. Des de primera hora del matí, recordàvem la commemoració, mentre alguns oients intervenien telefònicament o per escrit. La selecció musical, amb el recentment desaparegut Al Jarreau com a artista del dia, va combinar la proximitat i la companyia de la bona música amb l'acurada selecció dels grans èxits, un estil que ha marcat la nostra cadena. Des de la serenitat i la simpatia que transmetem, vam dedicar una cançó a un dels iniciadors de Ràdio Estel, Ramon Fraxedas, mort ara fa dos anys, i li vam oferir també el lema de la jornada: «La ràdio ets tu.»

D'altra banda, des de principis d'aquest 2017, s'emete cada dijous entre les 9 i les 9.30 l'espai *Plusvàlua dones*, una ampliació dels temes socials i econòmics compartits amb els oients el mateix dia a les 20 hores. El 9 de febrer, sobre la dona al món universitari, hi intervenien la doctora Carme Riera, l'empresària Mercè Blanco, l'advocada Anna Boza i l'economista Raquel Parici. El programa, produït per Mireia del Pozo i dirigit per Carla Gràcia, planteja sempre un tema des dels valors i l'aportació de la dona.

Editorial

Casa nostra, casa vostra

Avui al món vivim el drama del nombre de desplaçats més elevat d'ençà de la Segona Guerra Mundial. Els cristians no hi podem restar indiferents, hem de fer nostres les tristeses i angoixes dels homes, dones i infants del nostre temps, especialment dels pobres i dels qui més pateixen (cf. *Gaudium et spes*, 1). Entre d'altres iniciatives solidàries ha sorgit la campanya de sensibilització «Casa nostra, casa vostra». Els seus objectius són informar sobre la situació de les persones refugiades i migrants, conscienciar l'opinió pública sobre aquesta tràgica realitat, mobilitzar la ciutadania i pressionar les institucions per aconseguir un canvi en les polítiques de migració i refugi. Una dada esfereïdora: l'any passat van morir 5.000 per-

sones intentant creuar el Mediterrani d'una riba a l'altra. Però la Unió Europea, en lloc de donar a aquest èxode una resposta política responsable, ha acordat que aquest 2017 gastarà quatre vegades més diners a protegir fronteres que no a acollir persones. El papa Francesc, en una entrevista recent, advertia que el fet que el Mediterrani sigui un cementiri ens ha de fer pensar i que en moments de crisi, els pobles busquen salvadors que els tornin la identitat «amb murs i filferros». El lema de la campanya «Casa nostra, casa vostra», ens sembla molt apropiat. El filòsof Josep Maria Esquirol en el seu excel·lent assaig *La resistència íntima, assaig d'una filoso-*

fia de la proximitat (2015) afirma que la casa és símbol de la intimitat descansada. Assentament, repòs, detenció. I tot citant Jan Patočka, el gran filòsof txec contemporani, fa referència a l'acolliment: «De bell antuvi és l'altre que s'ocupa de les nostres necessitats. Són l'altre i, en el vincle natural necessari i recíproc, els altres, qui em posen a cobert i a l'ajuda dels quals dec que la terra pugui per a mi arribar a ser terra i el cel: els altres són la llar originària.» Dediquem el Primer Pla d'aquest número, elaborat pel nostre redactor Miquel Àngel Codina, a donar a conèixer aquesta necessària campanya. Tant de bo esdevingui un element més per a la reflexió i el compromís personal i comunitari.

La redacció us proposa

Homosexualitat en castedat
Més de 250 joves van assistir a una nova sessió del Cafè Youcat
P 9

Toth@m amb Francesc
Bloguers con el Papa defensen el Magisteri de l'Església a les xarxes socials
P 25

Murillo, la pinzellada magistral de la fe
Gran part de la seva producció són pintures de temàtica religiosa
P 16-17

Tocant es prega
Guido Dettoni, l'escultor que convida a tocar la seva obra
P 26-27

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

No ens toquis la butxaca!

Aquesta és l'advertència que em va fer un feligrès un diumenge abans de començar la missa. Tenia dificultats amb la família i no hi havia manera de solucionar el problema d'una herència mal repartida. Jo li deia que el diner no havia de ser mai la causa de la desavinença familiar. Però ell encara em deia: «Parla del bon Jesús i no et fiquis amb la gent!» Vaig tractar de fer-li veure amb poques i bones paraules que justament parlar del bon Jesús conduïa a deixar les coses clares i una actitud neta davant les persones i la relació amb les coses i, entre elles, el diner i l'ús que d'ell en fem. És precisament Jesús el qui diu «no podeu servir dos senyors: Déu i el diner».

L'abús del diner és la gran temptació perquè dona prestigi, poder i seguretat, tot el contrari de l'esperit de servei que genera confiança. Dic «abús» perquè l'ús és quelcom correcte i just quan cerca el bé de la persona i mou a compartir, especialment amb els més necessitats. Som, doncs, davant d'una alternativa: o Déu o el diner! El papa Francesc ha manifestat un «no» rotund a una economia de l'exclusió i de la desigualtat perquè és una economia que mata i, al mateix temps, pronuncia un «no» encara més rotund a la nova idolatria del diner. Serà fruit d'una nova actitud pensar en una economia de comunió que sigui expressió d'un canvi d'hàbits més orientats als que provenen d'un amor solidari i no tant als que empenyen al guany fàcil a costa que l'altre perdi. Per tot això, s'ha de dir que sí, que l'Evangeli toca la butxaca i ens proposa valors com la gratuïtat, la generositat, la solidaritat, la justícia, el bé comú, la misericòrdia, l'equitat, la senzillesa, la caritat... Fa pocs dies el papa Francesc deia que el «no» a una economia que mata es converteixi en un «sí» a una economia que fa viure, perquè comparteix, inclou els pobres i usa els beneficis per crear comunió. Ben segur que el gest de «partir» el pa quan celebrem l'Eucaristia deu tenir a veure amb tot això.

ESPAIS POLIVALENTS

Catalunya, terra d'acollida

Objectiu fonamental de la campanya «Casa nostra, casa vostra»

Miquel Àngel Codina

Casa nostra, casa vostra és una campanya que va néixer en el si d'un gran grup de persones que treballen en el món de la comunicació i que el 9 de maig passat —precisament quan es commemorava el Dia d'Europa a tot el territori de la Unió Europea— van coincidir als camps de refugiats de la frontera de Grècia amb Macedònia per fer-hi una sèrie de projectes professionals o de voluntariat.

A la tornada, van decidir que havien de denunciar el que hi havien vist i que calia fer alguna cosa per canviar la situació de tantes persones refugiades i migrants. A poc a poc, van anar sumant complicitats de moltes persones que volien donar resposta a l'anomenada «crisi migratòria» que viu la Mediterrània.

«Quan vam notar que el projecte anava creixent, ens vam adonar de seguida que l'havíem de compartir i obrir a la participació de la societat civil i de les entitats. Ara, *Casa nostra, casa vostra* ja no és ningú en concret i és tothom alhora. Som un grup de persones independents i un conjunt d'entitats del país. Som cultura i som societat civil. Som arquitectes, periodistes, obrers, advocats, autònoms, persones a l'atur, intel·lectuals, estudiants... I compartim una profunda preocupació per la situació que viuen milers de persones migrants i desplaçades per força, dins i fora de la Unió Europea», explica Xavi Rosiñol, coordinador de Comunicació de *Casa nostra, casa vostra*.

I afegeix: «Volem acollir persones que fugen de les guerres, de la fam, de la persecució política, per motius d'orientació sexual o per les seves creences. Però també volem acollir aquelles persones que ja són aquí i continuen tenint dificultats per desenvolupar una vida digna. A totes aquestes persones els volem dir: «Casa nostra és casa vostra.»»

Xavi Rosiñol recorda que «els objectius de *Casa nostra, casa vostra* són informar sobre la situació de les persones refugiades i migrants, conscienciar l'opinió pública sobre aquesta realitat, mobilitzar la ciutadania i pressionar les institucions per aconseguir un canvi en les polítiques de migració i refugi. L'any passat, van morir 5.000 persones intentant creuar el Mediterrani d'una riba a l'altra. En comptes de donar-hi una resposta política responsable, la Unió Europea ha acordat que aquest 2017 es gastarà quatre vegades més diners a protegir les fronteres que no pas a acollir persones. Cal que tothom sàpiga que això està passant perquè és l'única manera que deixi de passar.»

Tota la campanya es pot seguir al web www.casanostracasavostra.cat i a les xarxes socials Facebook, Twitter i Instagram amb el nom d'usuari @volemacol·lidir i l'etiqueta #volemacol·lidir.

Manifestació a Barcelona

Actualment, Casa Nostra Casa Vostra és una entitat sense ànim de lucre constituïda com a associació. La seva missió essencial és desenvolupar la campanya *Casa nostra, casa vostra*, que té com a objectiu fer una crida a les institucions catalanes a actuar definitivament davant de la situació de totes aquelles persones que s'han vist obligades a fugir forçosament de casa seva. «La campanya, de moment, només es du a terme a Catalunya; està plantejada per entitats de Catalunya i adreçada a les institucions d'aquí», afirma Xavi Rosiñol.

Les fonts de finançament de la campanya són les aportacions econòmiques, la venda de material de la campanya i les entrades per al *Gran concert per a les persones refugiades*, que va tenir lloc el dissabte 11 de febrer al Palau Sant Jordi de Barcelona. Un gran espectacle dirigit per La Fura dels Baus que va comptar amb actuacions de personalitats del món de la música, com Joan Manuel Serrat, Pablo López, Macaco, Lluís Llach o Sopa de Cabra. Els fons recaptats cobriran, en primer lloc, les despeses de la campanya. Un cop cobertes, tots els beneficis generats es destinaran íntegrament a projectes d'entitats sense ànim de lucre que treballin en temes de migració i refugi.

En el marc de la campanya, el dissabte 18 de febrer, a les quatre de la tarda, la plaça Urquinaona de Barcelona acull la manifestació Volem

Tota la campanya es pot seguir al web www.casanostracasavostra.cat i a les xarxes socials Facebook, Twitter i Instagram

Acollir, sota el lema «Prou excuses. Acollim ara», en favor de l'acollida de persones refugiades i migrants, «que acaba al passeig Marítim per clamar, davant del mar, que no volem que ningú més hi mori i que, per això, volem acollir», informa Xavi Rosiñol.

«Aquesta manifestació —posa en relleu Rosiñol— vol interpel·lar directament a les institucions perquè n'assumeixin les responsabilitats. Cal trencar la cadena d'excuses que ha fet que ni la Generalitat ni el Govern espanyol hagin complert els compromisos d'acollida que van assumir. La manifestació també reclama eines efectives per millorar l'acollida de les persones refugiades i migrants un cop establertes a Catalunya, mitjançant mesures concretes en sanitat, educació i habitatge.»

Solidaritat i compassió

Nombroses organitzacions, entitats, moviments, empreses i persones a títol individual ja s'han adherit al manifest de la campanya. *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel també ho han fet.

«Calia una campanya de mobilització i sensibilització que donés sortida als desigs de solidaritat i a la indignació que una bona part de la societat catalana ha manifestat davant de la crisi dels refugiats. Des de Cristianisme i Justícia hem seguit de prop els esdeveniments intentant en la mesura de les nostres possibilitats introduir elements que ajudessin a ampliar la mirada i a aprofundir en un problema que no s'ésgota en la crisi actual», comenta Santi Torres, membre de l'equip directiu de Cristianisme i Justícia.

«Ens preocupa molt especialment —constata Torres— la situació que es produeix en alguns camps de refugiats, ens preocupa la situació de molts refugiats de països africans sovint ignorats, ens preocupa que això coincideixi amb un creixement d'actituds xenòfobes en determinants partits de dins i fora de la Unió Europea... Per això ens hem sumat a la campanya perquè hi veiem una oportunitat de mostrar la determinació de no deixar-nos vèncer per la por i sobreposar a aquesta por sentiments d'humanitat, solidaritat i compassió vers l'altre, sigui qui sigui, vingui d'on vingui.»

Des de Cristianisme i Justícia, «cre-

iem que Catalunya, la societat civil i les institucions han treballat bé els darrers mesos per preparar les coses perquè l'acollida quan es pugui produir sigui la millor possible. L'acollida és habitatge i condicions materials, però és sobretot acompanyament i suport a les persones que arriben. L'acollida quan s'activa fa bé a tothom, a qui és acollit òbviament, però també a qui acull, en la mesura que ens treu de nosaltres mateixos i ens obre a l'altre».

«Oxfam Intermón ha decidit participar en aquesta campanya de la societat civil, com procura participar de totes les iniciatives unitàries que pretenen sensibilitzar i provocar canvis. El tema de l'arribada de persones a Europa i la penosa acollida que Europa està donant fa imprescindible una resposta ciutadana. Tot i que per a nosaltres el concepte refugiats no és nou ni el limitem exclusivament a Europa», assenyala Francesc Mateu, director d'Oxfam Intermón a Catalunya. I observa que «l'acollida, tècnicament, ha de realitzar-la el Govern i té tots els mecanismes habituals per fer-la. L'acollida humana, la ment oberta davant d'altres realitats i cultures, és sempre una responsabilitat de tothom».

Construir ponts, no murs

«A la Fundació Migra Studium treballarem per la dignitat i els drets de les persones migrants més vulnerables a través de l'acollida, la formació i la incidència política. La proposta que arriba de la campanya *Casa nostra, casa vostra* ofereix la possibilitat de visualitzar la realitat que estan vivint tantes persones migrants o refugiades, obligades a fugir de casa seva; alhora, demana una resposta institucional i social que ens permeti esdevenir terra d'acollida. Considerem que la nostra acció diària i els objectius de la campanya estan en plena sintonia i per això ens hem sentit cridats a sumar-nos-hi, ajudant a fer visible el desig de construir ponts en lloc de murs», argumenta María del Carmen de la Fuente, directora de la Fundació Migra Studium-Servei Jesuïta a Migrants.

Així mateix, reconeix que «cal la voluntat real —i política— d'acollir les persones que arriben fugint de la guerra, la fam i la misèria, i cercar les

estratègies necessàries per fer-la efectiva. Ha de ser una acollida que posi al centre la persona, reconeixent-ne la dignitat i el valor. S'ha de construir des de la provisió dels serveis materials necessaris, però també des de la trobada amb l'altre, des de l'encontre i el diàleg. És així com ens obrirem a la possibilitat de créixer individualment i, com a societat, enriquint-nos amb les experiències, coneixements i relats de les persones que arriben».

Per la seva banda, Xavier Costa, tècnic de projectes de VOLS (Voluntariat Solidari), expressa que «veient la situació que pateixen centenars de milers de persones al món, que han de fugir de casa seva per la guerra, la pobresa, la misèria i la injustícia buscant un futur millor, no entenem com algú pot decidir no participar en la campanya *Casa nostra, casa vostra*. Es tracta d'un tema d'humanitat, de dignitat, de valors, d'ajudar al proïsme, etc. Ens avergonyim dels estats europeus que ens representen, que no són capaços de donar una resposta d'acollida i dignitat cap a les persones que ho necessiten, i des de la societat civil, les entitats, hem d'aixecar la veu per dir "Prou! Nosaltres sí que volem acollir, i si no ho feu vosaltres nosaltres estem disposats a fer-ho."»

«Les entitats de cooperació que treballem en països empobrits i d'altres que fan atenció directa a casa nostra amb persones nouvingudes, des de fa molts anys ja denunciàvem que la situació d'injustícia en un món globalitzat, però cada cop més desigual, estava abocat a grans moviments de persones obligades a deixar la seva terra. Fins que no s'ha convertit en un "espectacle mediàtic" no ha estat un tema prioritari per als governs europeus. No oblidem que hi ha molts altres països que des de fa molts anys ja estan suportant aquesta allau de persones refugiades», revela Xavi Costa.

I afegeix: «Ara ha explotat a Euro-

La campanya té com a objectiu fer una crida a les institucions catalanes a actuar davant de la situació de totes aquelles persones que s'han vist obligades a fugir forçosament de casa seva

a marxar de casa seva. Repetim "Casa nostra és casa vostra. Us esperem amb els braços ben oberts".»

Més de 12.000 persones de vint localitats catalanes han vist fins ara l'exposició itinerant *Refugiats, perquè?*, organitzada per FundiPau, que reflexiona sobre les causes que provoquen que milers de persones hagin de fugir de casa seva. A partir de finals de febrer, la mostra recorrerà les comarques de Girona. «Si volem afrontar seriosament el drama de 65.000.000 de persones desplaçades i refugiades, cal prevenir els conflictes armats, posar el comerç d'armes sota control i prioritzar de forma efectiva la protecció de tots els drets humans», apunta Jordi Armadans, director de FundiPau.

La consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, Dolors Bassa, va anunciar el 8 de febrer que la Generalitat de Catalunya ja té registrades 1.270 persones que s'han ofert per ser «mentors» per tal d'oferir ajuda als refugiats. Ho va dir al Parlament, després que el mes de gener la Generalitat posés en marxa el Programa Català de Refugi pel qual, entre altres qüestions, reclamava la col·laboració ciutadana per ajudar els refugiats a integrar-se.

pa, però es veia a venir, tothom ho sabia, però sembla que a ningú no li importava. En aquests moments és hora d'ajudar, acollir, acompanyar les persones que ho necessiten. I ho hem de fer com sigui, des de les administracions, la societat civil... Tots hem d'anar plegats, però el gran repte és crear un món just i solidari en què les desigualtats no obliguin mai a ningú

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

FE D'ERRORS

La pàgina web de la Fundació Habitat3 és habitat3.cat. En el número anterior vam publicar una adreça errònia.

El Vaticà actualitza la guia per als treballadors de la salut

Ofereix principis ètics davant de qüestions doctrinals i pràctiques

ACI
Ciutat del Vaticà

El Vaticà ofereix una guia als treballadors sanitaris per afrontar les nombroses qüestions doctrinals i pràctiques que es presenten en la seva tasca diària davant dels nous reptes que sorgeixen amb els avenços mèdics. Per això, ha presentat la nova carta per als treballadors sanitaris, de moment disponible en italià. Es tracta d'una actualització de la carta publicada per primera vegada el 1995, per iniciativa del cardenal Fiorenzo Angelini, primer president del dicasteri vaticà encarregat de la salut.

Aquesta carta s'ha convertit en un vademècum teològic, moral i mèdic que ha constituït la base per a la feina dels treballadors mèdics. El nou document es divideix en tres grans blocs: engendrar, viure i morir.

En la primera secció s'especifiquen els criteris per al tractament de la infertilitat i tot el que està relacionat amb els mètodes naturals, no tan sols com a manera de regulació de la fertilitat sinó també com a mètode per assolir l'embaràs. En aquest apartat s'incorpora un article sobre la congelació de teixit ovàric, com a resposta èticament sostenible en el cas de teràpies contra el càncer que poden alterar la fertilitat d'una dona.

En el capítol «Viure» es confirma la posició de l'Església pel que fa a l'avortament, amb noves referències i

MONS. MATE MUSIVI

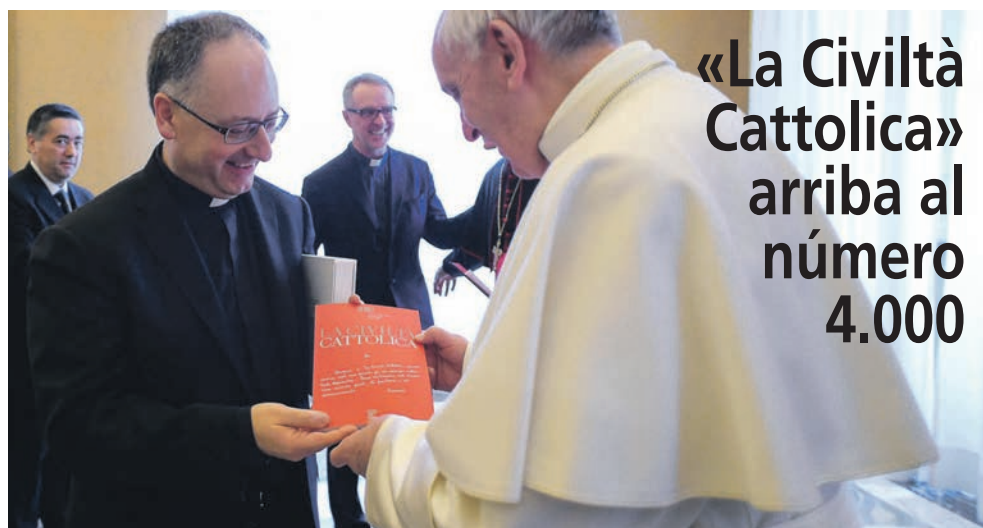
«La nova carta reafirma la sacralitat de la vida i la seva indisponibilitat com a do de Déu»

ampliant tot el que es relaciona amb el dret a la vida. En l'apartat «Morir» es considera l'actitud davant del malalt en la fase final de la seva vida.

En la presentació del document, el secretari delegat del dicasteri per al Servei del Desenvolupament Humà Integral, Mons. Jean-Marie Mate Musivi Mupendawatu, va assenyalar que

«des del punt de vista doctrinal, la nova carta per als treballadors sanitaris reafirma la sacralitat de la vida, atès que en són servidors i són cridats a estimar-la i acompanyar-la en el recorregut existencial de l'engendrar-viure-morir, i la seva indisponibilitat com a do de Déu». El prelat va destacar «l'especial devoció mariana i el respecte a la vida».

La nova carta és un compendi de doctrina i praxi. S'ha realitzat una revisió i una actualització segons la qual els temes tractats en el seu dia es discuteixen amb un llenguatge més accessible i actual. A més, conté una actualització segons els perfils científics i de contingut més general, acompanyada per una revisió de les notes teològiques.

«La Civiltà Cattolica» arriba al número 4.000

El P. Spadaro lliura al Papa un exemplar del número 4.000.

R.V. / Ciutat del Vaticà

«Felicitats a *La Civiltà Cattolica*, revista única en el seu gènere pel servei a la seva apostòlica. Que pugui continuar sent una revista pont, de frontera i de discerniment.» Són paraules del papa Francesc amb motiu de la publicació del número 4.000 de la revista dels jesuïtes. La publicació, dirigida pel P. Antonio Spadaro, va néixer el 5 d'abril del 1850. En el número 4.000 estrena disseny i publicarà quatre edicions mensuals en espanyol, anglès, francès i coreà. En la seva salutació, el Pontífex destaca que «*La Civiltà Cattolica* serà una revista cada cop més oberta al món. Aquesta és una nova manera de

viure la seva missió específica».

D'altra banda, Francesc ha encarregat a Mons. Henryk Hoser, arquebisbe-bisbe de Varsòvia-Praga, que viatgi a Medjugorje com a enviat especial de la Santa Seu. Aquesta missió té la finalitat d'aprofundir en els coneixements de la situació pastoral d'aquella realitat i de les exigències dels fidels que hi peregrinen per suggerir eventuais iniciatives pastorals per al futur. Aquesta missió té un caràcter exclusivament pastoral. Segons el director de la sala de premsa vaticana, Greg Burke, «l'objectiu no és inquisitori. L'enviat no entrarà en la qüestió de les aparicions marianes. És una missió per als pelegrins, no és contra ningú».

Església en sortida

Llibertat, unitat, caritat

Leticia Soberón

El dia 4 de febrer molts carrers a Roma van aparèixer amb cartells on es retreia al papa Francesc la seva «manca de misericòrdia» amb diverses institucions, cardenals i sacerdots. Aquests cartells palesen, a més d'una considerable capacitat econòmica dels seus promotors, el conegut malestar d'alguns sectors eclesials per l'estil, les paraules i el Magisteri del papa Francesc. El govern de l'Església no ha estat mai fàcil; els estils i sensibilitats es ressenten fàcilment amb l'acció dels pastors. I Francesc ha estat molt clar quan ha fet una crida a l'Església a abandonar qualsevol clericalisme i corrupció.

Durant els seus dos mil anys d'història, l'Església ha viscut en el seu si la no fàcil gestió dels diferents matisos en la comprensió i vivència de l'Evangelí. Ja cadascun dels apòstols va tenir una manera pròpia de viure'l i transmetre'l; enfocaments diferents d'una mateixa i inefable realitat que cap d'ells no exhauria per si sol. Coneixem les divisions que després van tenir lloc a l'entorn de qüestions doctrinals, però també per afers mundanals com la ideologia i el poder, que no tenen res d'evangèlic.

El misteri de l'Església suposa la unitat del que és divers; l'Esperit Sant manté unit el cos que té molts membres, tots ells importants, cap d'ells capaç d'assumir les tasques dels altres. I en aquest cos el Cap és Crist i la figura de Pere és clau per a la unitat. Una unitat que és fruit de la llibertat i la caritat! Si manca un d'aquests components, no hi ha Església. Serem capaços d'obrir-nos a allò que l'Esperit ens diu en cada moment, en els carismes, estil i novetat de cada Pontífex? Sí, però només si continuem units en llibertat i caritat.

UNA VIDA CONTIGO

DES DE 1917

Roca ha estat sempre al teu costat tenint cura de tu i dels teus perquè el bany sigui un espai fonamental per compartir grans moments de vida.

Per això, ara més que mai, volem seguir al teu costat perquè et tornis a enamorar del teu bany.

RENOVA LA VIDA
DEL TEU BANY

Roca

A la teva botiga Roca o a
reformaambroca.cat

Barcelona

Els joves acullen la Creu de Lampedusa

El símbol dels naufragis a la Mediterrània peregrinarà a Catalunya per Quaresma

La Creu de Lampedusa en el seu pelegrinatge per Itàlia.

Carme Munté
Barcelona

El primer viatge del papa Francesc fora de Roma va ser a l'illa italiana de Lampedusa, el 8 de juliol del 2013. En aquella jornada històrica, Jorge Mario Bergoglio posava les bases de la seva denúncia profètica del drama dels immigrants que moren al Mediterrani en un intent desesperat d'arribar a Europa.

«Hem caigut en la globalització de la indiferència», alertava el papa Francesc en l'homília de la missa celebrada al camp d'esports Arena de Lampedusa. L'altar damunt del qual va oficiar la missa l'havia fet l'artesà Franco Tuccio a partir d'unes fustes tretes de les barques en què s'havien enfonsat molts immigrants.

El poeta i editor Arnoldo Mosca Mondadori va tenir aleshores la idea de fer una gran Creu, també amb les fustes de les barques, que iniciés un pelegrinatge per despertar Europa de la seva indiferència. La Creu de Lampedusa peregrina per Itàlia des del 9 d'abril del 2014, quan va ser beneïda pel papa Francesc al Vaticà, i per primera vegada surt ara de la frontera italiana per recalar a Catalunya coincidint amb la Quaresma. Va ser arran de la darrera edició de la Nit de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel, celebrada el 14 de juny, quan Arnoldo Mosca Mondadori va oferir una rèplica de la creu a l'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, així com la invitació que peregrinés a Catalunya.

«És una creu amb una càrrega emocional i espiritual molt forta», constata Mn. Bruno Bérchez, delegat de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona i director del Secretariat Interdiocesà de Joventut de les diòcesis catalanes. «Aquesta Creu uneix el Sa-

crifici de Jesús a la Creu i el sofriment de tantes víctimes arreu del món», subscriu Mn. Jordi Callejón, delegat de la Pastoral amb Joves de la diòcesi de Girona. «Aquesta Creu simbolitza la resposta de molts cristians a sortir d'ells mateixos per respondre a la crida de Jesús de saber acollir l'altre», afegeix Mn. Josep Mateu, delegat de Pastoral de Joventut de l'arquebisbat de Tarragona.

Calendari d'actes

Si bé l'agenda definitiva encara no està enllestida, se sap que la Creu de Lampedusa arribarà al port de Barcelona el proper 4 de març. A partir d'aleshores peregrinarà durant una setmana per la diòcesi i recalarà en

El Papa beneïx el projecte de la Creu de Lampedusa, impulsat per Arnoldo Mosca Mondadori.

parròquies especialment implicades en l'atenció als més necessitats com Santa Anna o Sant Miquel del Port. El moment central serà la missa d'inici de la Quaresma, presidida per l'arquebisbe Joan Josep Omella, a la basílica de la Sagrada Família.

Després d'una setmana a Barcelona, la Creu de Lampedusa (2,80 m d'alt, 1,50 m d'ample i 60 kg de pes) peregrinarà a la diòcesi de Girona els dies 10, 11 i 12 de març. El 10 de març s'ha organitzat una vetlla de pregària conjuntament amb Càritas diocesana de Girona. El dia 11 la creu anirà a alguna parròquia de barri de la ciutat de Girona i a Salt. El diumenge 12, coincidint amb la Jornada diocesana de la Família, presidirà l'Eucaristia i centrarà la catequesi dels infants i els joves de la diòcesi.

«Ha estat un do de Déu tenir l'oportunitat d'acollir la Creu de Lampedusa i tot el que significa en aquests moments la Creu i el sofriment de tantes persones que moren al nostre mar per tal d'assolir una vida millor», afirma Jordi Callejón.

I enguany que la Pasqua Jove de Girona arriba a l'edició número 40, el delegat diocesà llença un desig: «Ens agradaria que aquesta acollida de la Creu de Lampedusa, la vivència del tridu pasqual i la Pasqua Jove fos un doll de vivència de fe, de seguiment de Jesucrist i de vida eclesial seriosa i profunda.»

Així mateix, la Creu de Lampedusa serà acollida del 18 al 24 de març per l'arquebisbat de Tarragona. «Per a nosaltres és molt important la rebuda diocesana que en farem el dissabte 18 de març a la Trobada Diocesana d'Adolescents i Joves a Riudoms, que se celebra amb el lema "Sembradors d'Esperança"», ha expressat el delegat de Joves de l'arquebisbat de Tarrago-

#sentlacreu

L'acte central de l'acollida de la Creu de Lampedusa a Barcelona serà el 5 de març, a les 18 h, amb una eucaristia a la Sagrada Família presidida per l'arquebisbe Joan Josep Omella per a tots els joves de la diòcesi. Hi haurà adoració a la Creu de Lampedusa. El lema és «Sent la creu».

Els joves interessats a assistir a la missa a la Sagrada Família, que serà emesa en directe per Ràdio Estel, poden recollir la seva invitació: Del dilluns 27 de febrer al divendres 3 de març de 17 a 20.30 h per la delegació: c/ Villarroel 81, baixos. Metro Urgell). Més informació: djoventut@arqbcn.org / 670 467 507 / delejovebcn.org

na. «L'eix vol fer descobrir als joves que només podem ser sembradors d'esperança si responem amb generositat a la crida de Déu, que ens porta a sortir de nosaltres mateixos i abandonar-nos a les seves mans.»

Segons ha manifestat Josep Mateu, moltes parròquies, escoles i delegacions de Tarragona han sol·licitat la creu. «Voldríem que fos un signe visible, no teòric, del drama de tants germans nostres. Que toqués el seu cor i els mogués a descobrir que el drama dels refugiats no és quelcom aliè a la seva realitat, sinó que passa aquí a casa nostra, una realitat a la qual també es veuen abocats tants germans nostres cristians que no només han de marxar de casa per motius polítics o socials, sinó també pel fet de ser deixebles de Jesús. Jesús continua patint i morint en ells, cal ajudar-nos a no restar indiferents. Aquest seria per a nosaltres el millor fruit de la Creu a la nostra arxidiòcesi: que ens toqui el cor i que no restem passius a aquesta situació.»

En el moment de tancar aquesta edició, una altra data confirmada del pelegrinatge de la Creu de Lampedusa per Catalunya era del 29 de març a l'1 d'abril a la diòcesi de Tortosa.

Barcelona

Homosexualitat en castedat, testimoni de Philippe Ariño

Més de 250 joves van assistir a una nova sessió del Cafè Youcat

«Vinc a parlar d'homosexualitat i Església dues coses que el món oposa erròniament»

La xerrada de Philippe Ariño va despertar molta expectació. / Agustí Codinach

Joan Piñol
Barcelona

Un homosexual catòlic que viu en castedat i que ho explica als joves convidat per una diòcesi. La polèmica estava servida, convenientment agitada per algunes entitats LGTBI, però finalment el Cafè Youcat del 12 de febrer passat va seguir el tarannà propi d'aquestes trobades organitzades per la Delegació de Joventut de l'arquebisbat de Barcelona.

Són un espai de respecte, bon ambient, debat, preguntes i testimonis de vida. La xerrada de Philippe Ariño va mantenir aquest to distès però

també d'intercanvi real i profund amb els joves. Això sí, la petició per part d'algunes entitats de prohibir l'acte o de sancionar-lo ha tingut un eco clar: més de 250 joves van assistir-hi. A primera fila, diverses càmeres de televisió, periodistes i un notari aixecant acta per si de cas.

Quan Ariño just havia agraït haver estat convidat a parlar, quatre joves van mostrar unes pancartes contràries a la seva presència i van cridar «Ariño, no ets benvingut». Un petit conat de protesta que no va durar ni dos minuts. «A França porto cinc anys fent xerrades i explicant la meva experiència i mai no s'ha organitzat aquest rebombori», va

reconèixer el ponent. De fet, el mateix Parlament de Catalunya—via la comissió d'igualtat— va intervenir el dia 9 de febrer sol·licitant a l'arquebisbat la suspensió de la xerrada amb els vots a favor de tots els grups parlamentaris menys el PP i una part dels diputats de Junts pel Sí. L'arquebisbe Joan Josep Omella va respondre enviant una carta a la comissió defensant la llibertat d'expressió.

Les etiquetes i els prejudicis cauen completament quan s'entra en contacte directament amb la persona. «L'homòfob» i «homosexual reprimat» que pintaven els col·lectius LGTBI i també alguns mitjans de comunicació és un

jove de 36 anys tranquil, divertit, de parla pausada i plenament gai. Ariño segueix sent homosexual però simplement ha fet una opció de vida per la castedat. Es reivindica com a integrant de la comunitat homosexual i explica com va viure de petit l'homofòbia a l'escola: l'assetjament, la burla i la crítica dels companys per ser gai.

La seva vida, explicada amb passió per ell mateix, no deixa dubtes que és un testimoni real d'una persona que coneix per experiència el món homosexual i «sense imposar ni jutjar» explica com li ha canviat la vida des que ha abraçat la continència i el celibat. «Pots viure sense amor?», li pregunta un jove tot explicant que ell també és gai i agraint-li el testimoni. «No visc sense amor, el celibat em permet viure plenament entregat als altres, tenir amistats, ajudar tants altres homosexuals. Sento un gran amor en la meua vida i molta felicitat», resumeix Ariño i rebla: «El celibat és la prova que l'amor no només és tenir parella o tenir sexe, és molt més gran.»

Ariño va descobrir que era homosexual als 10 anys, als 21 va sortir de l'armari i als 29 va tenir una parella estable durant un temps però després va veure «que no m'omplien aquestes relacions, no he vist en parelles homosexuals la llum que irradien certes parelles home-dona». Per a ell, falta la complementaritat dels sexes «i això és una cosa fonamental». La castedat per a Ariño és un camí, una decisió que va prendre fa més de cinc anys no sense recaigudes ni entrebancs. «Allò que escandalitza és parlar de castedat i de veritat», afirma. «Vinc a parlar d'homosexualitat i Església, dues coses que el món oposa erròniament.» De fet, si demostra alguna cosa la xerrada de Philippe Ariño és que l'Església no només vol integrar els homosexuals sinó que també els proposa un camí que no només és possible sinó, com explica l'autor francès, una via per ser feliç.

Girona

El Calendari de Quaresma centra l'atenció en els refugiats

Víctor Gay / Girona

El dia primer de març és Dimecres de Cendra, l'inici del temps quaresmal. Des de fa una dotzena d'anys la Delegació de Mitjans de Comunicació Social edita un calendari que pretén ajudar a fer un seguiment diari (té el format de bloc) del camí que ens porta a la Pasqua.

Cada edició del Calendari de Quaresma té un fil conductor, un lema relacionat amb l'actualitat en la vida de l'Església i de la societat. Enguany ens ve a dir que cal atendre «El crit dels altres». I qui són aquests altres? El dibuix que acompanya cada jornada perfila un grup de caminants, de persones que marxen en la recerca d'un món millor. Són els refugiats

que ens interpel·len: «Hem de mirar les persones, els seus rostres, escoltar les seves històries mentre lluitem per assegurar-los la nostra millor resposta a la seva situació», ens diu el papa Francesc al text recollit a la portada del calendari.

En aquest mateix sentit, les pàgines corresponents a la Setmana Santa, de Diumenge de Rams a la Vetlla Pasqual, s'han encomanat a Càritas diocesana en relació amb aquesta mateixa temàtica. Precisament, el darrer text, el del 15 d'abril, porta el premonitori títol d'*Obrim fronteres*, que finalitza amb aquests termes: «Les fronteres externes i internes que posem als estrangers no deshumanitzen només "l'objecte" de la nostra mirada, sinó també la persona que mira. No tenim

sinó l'opció d'esfondrar fronteres i posar de manifest la nostra comuna humanitat.»

Cada full d'aquest bloc/calendari inclou un text bíblic (Antic i Nou Testament), una breu reflexió, de persones molt diverses: des del científic Albert Einstein, el Mathatma Gandhi o l'escriptora francesa Françoise Sagan, fins al bisbe anglicà Desmond Tutu, el cantant Jaume Sisa, sant Agustí, el filòsof Sèneca o sant Francesc de Sales.

Naturalment, hi tenim el sant o santa del dia, les lectures de la missa de cada jornada i la Litúrgia de les Hores.

El Calendari de Quaresma es pot trobar a la Llibreria Claret de Barcelona, a la Llibreria Diocesana de Girona i a la majoria de les parròquies del bisbat de Girona, al preu de 2,5 €.

Portada del Calendari de Quaresma d'enguany.

Opinió

La pobresa energètica

Francesc Roig Queralt
President de
Càritas Catalunya

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per fer front al cost de les seves necessitats energètiques més bàsiques.

La pobresa energètica no ha estat solament deguda a la caiguda dels ingressos familiars, producció i consum provocada per la crisi econòmica del 2008, sinó a causes estructurals prèvies, com ara els baixos nivells d'eficiència energètica del parc d'habitatges, els increments dels preus dels subministraments bàsics autoritzats pel Govern i les persistents condicions de desigualtat i pobresa experimentades per moltes llars.

La pobresa energètica té una major incidència en les llars en les quals la persona principal té un baix nivell educatiu, està a l'atur o depèn d'altres prestacions, té un contracte temporal, està soltera, vídua o divorciada, o prové d'un país de fora de la Unió Europea, així com en el cas de les famílies monoparentals.

Tant des del Govern català com des de moltes altres organitzacions de la societat civil s'han reclamat tot un seguit de mesures destinades a ajudar les persones i les famílies que pateixen aquesta problemàtica. Concretament, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. Alguns dels articles d'aquesta llei van ser suspesos pel Tribunal Constitucional.

Davant d'aquest problema que afecta milers de persones arreu de Catalunya, el Síndic de Greuges de Catalunya creu essencial superar la consideració de la persona com a simple client d'una empresa subministradora per avançar cap a la consideració de la persona com a titular d'un dret subjectiu als subministraments bàsics a un preu assequible per a tothom.

Per la seva banda, les administracions catalanes s'han unit per lluitar contra la pobresa energètica, un infortuni que afecta seriosament les famílies més vulnerables i que, en alguns casos, podrien haver-se evitat com per exemple el lamentable cas de Reus en què va morir una persona de 81 anys a causa de l'incendi ocasionat per una espelma.

En aquest afany per solucionar

aquesta adversitat, les administracions demanen que les companyies subministradores d'electricitat i de gas cobreixin com a mínim el 50% de la despesa que genera la pobresa energètica i que, en el cas que no ho fessin, caldria sancionar-les per l'incompliment de la Llei 24/2015, que fa referència concretament al fet que les companyies han d'arribar a acords amb les administracions per tal de protegir les persones en risc d'exclusió residencial. Aquesta part no està suspesa pel Tribunal Constitucional.

D'altra banda, segons *Consumidors en Acció* (FACUA), l'actual decret llei pactat pel Partit Popular (PP), Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i Ciutadans no aporta cap mesura que freni la pobresa energètica, ni tampoc dona cap garantia que estableixi les futures bases de la fi del problema, ja que no deixa clar si seran les elèctriques les que assumiran els costos de les factures impagades per les famílies protegides per la prohibició dels talls de

La pobresa energètica és la incapacitat d'una llar per fer front al cost de les seves necessitats energètiques més bàsiques

Des de diferents plataformes de la societat civil es demana la denominada tarifa social, regulada d'acord amb la renda

Pel que fa a l'anomenat «bo social» —que és el descompte d'un 25% per a pensionistes amb la pensió mínima, famílies nombroses i famílies amb tots els seus membres a l'atur— no s'acaba de solucionar el problema de les famílies més afectades, que veuen encara més agreujada la situació per la pujada —gairebé sense precedents— del preu de la llum.

A més, en el cas de famílies o persones ateses per Càritas, no només hi ha persones grans que viuen soles, sinó també famílies senceres que comparteixen pisos en situació d'infrahabitatge amb altres famílies; que viuen rellogades, en barraques o en cases abandonades... Un problema bastant allunyat de les solucions i dels perfils que es plantegen.

Des de diferents plataformes de la societat civil es demana, en primer lloc, la denominada «tarifa social», regulada d'acord amb la renda; en segon lloc, que els costos els assumeixin les empreses elèctriques. També es defensa que no s'efectuïn talls de subministrament a les llars vulnerables sense la comprovació prèvia dels serveis socials municipals. Finalment, també es proposa que, en general, s'apliqui un IVA reduït als subministraments elèctrics, ja que actualment està en el 21%, i caldria assimilar-ho al 10% de l'aigua.

Si es portessin a terme aquestes mesures podem estar segurs que contribuiríem a millorar la situació de moltes persones, sobretot durant els mesos més freds. Ens cal seguir lluitant per contrarestar la pobresa creixent que, ara per ara, ja afecta un 19% de la població de Catalunya.

llum o, ans al contrari, com pretenen les companyies, es traslladarà aquesta responsabilitat als ajuntaments i a les comunitats autònomes.

Per tots aquests motius, Càritas Catalunya sintetitza en tres punts el seu posicionament sobre les mesures a aplicar contra la pobresa energètica: el compliment de la Llei 24/2015; la millora de la gestió (la Generalitat de Catalunya va pressupostar durant el 2015 uns 5 M€ per a ajuts directes destinats a pagar factures energètiques i només es van gastar 1,2 M€ en la corresponent convocatòria pública, menys de la quarta part del total disponible, a causa de la complexitat dels procediments i la impossibilitat de complir alguns dels requisits exigits), i en tercer lloc cal afrontar les arrels que causen la pobresa sense qualificatiu, no tan sols l'energètica.

25%

C/ Enamorats, 35, Barcelona
www.bcnclassics.cat/
93 342 61 75

BCN
CLÀSSICS

En el preu dels abonaments, sobre el preu d'entrades individuals, al nou cicle de concerts al Palau de la Música Catalana

Federico Sopeña, compromès amb els pobres de l'Índia

Josep M. Feliu

Jesuïta i company de Federico Sopeña

Feia pocs mesos que Federico Sopeña havia aconseguit la nacionalitat índia, un dels seus somnis. En Fede, com l'anomenàvem els amics, havia nascut a Barcelona l'any 1926 i amb només quinze anys va entrar a la Companyia de Jesús. L'any 1949 va arribar a l'Índia, on ha viscut des d'aleshores, compromès amb els pobres i exclosos, impulsant projectes socials, educatius

i sanitaris, treballant a favor dels drets humans.

El 25 de gener va morir a Bombai. Feia dies que es trobava malament i el seu estat havia empitjorat. Va afrontar els últims moments amb lucidesa. La parròquia de la Sagrada Família, al costat de la nostra casa de Vinayalaya, on havia viscut els darrers anys, va acollir el funeral. Estava literalment plena a vessar, de tanta gent que volia dir adeu a un home que havia arribat a tants cors i els havia tocat i transformat

profundament.

Com ho havia aconseguit? El secret d'en Fede és el mateix que el del triomf del fuster de Natzeret. No tenia més identitat que Crist, que és el centre de la vida de tot jesuïta. I així, la seva identitat estava fora de si mateix. «Surt fora de tu mateix!» I en Fede va marxar d'Espanya per entrar a l'Índia. Es va allunyar de tota possibilitat d'un futur brillant i ric al món, per convertir-se en font de llum i riquesa com a pobre jesuïta. La seva gran riquesa va ser trobar

el camí cap al cor dels pobres i fer-se un d'ells. I aquest obrir-se als pobres i identificar-se amb ells és el que el va fer «religiós» en el millor sentit de la paraula. Aquest va ser exactament el secret del magnetisme d'en Fede.

L'Evangeli del dia del seu funeral no podia ser altre que el de les Benaurances. Imagino si Jesús no pensaria en en Fede o en altres quan les va pronunciar per primera vegada. Benaurats els pobres: el seu estil de vida, donar-ho tot, coses, temps, disponibilitat d'obrir-se a qualsevol i a qualsevol hora. Benaurats els qui ploren: quantes llàgrimes no s'hauran eixugat escoltant-lo? Els senzills: havíem vist en Fede enfadat alguna vegada? Sempre amable, fins al límit de l'impossible. Els qui tenen fam i set de justícia: la gran set d'en Fede, la justícia. El nostre company jesuïta Tony Dias l'anomena «l'amable revolucionari». Les seves conviccions fortes, els seus plans arriscats, però mai una confrontació violenta.

Benaurats els compassius: dels seus llavis mai no en sortia una condemna, animant sempre... Els nets de cor: no hi havia en ell lloc per a l'ambició, per a la vanaglòria. Diria que ni tan sols tenia certes religioses, talment que a la seva fe li quedava sempre un marge de dubte, que la foscor és el segell de la fe veritable. Els qui s'esforcen per la pau: la seva passió per la trobada en el diàleg, fins i tot en el més difícil. Sant Pau escollia exemples extrems: no hi ha jueu ni grec. Fede deia que no hi ha cristians ni hindús ni musulmans, ni tan sols ateus. Tots són fills de Déu.

La vuitena benaurança és potser l'única que no encaixa amb en Fede, que mai no va ser perseguit. Qui seria capaç de fer-ho? És cert que aquí i allà hi va haver malentesos amb els partidaris de la llei a ultrança, tal vegada que en Fede de vegades els semblava fora de la llei. No era així, sinó que estava per sobre de la llei, com la Bíblia ens recorda que no hi ha llei per als qui estimen.

Mossèn Suñé, trobarem a faltar el teu somriure

F. Diego Espuny

Pedagog

Cristóbal Suñé i Aguiló (1928-2017), home bo i feliç, un mossèn Tronxo d'encaixada forta i veu imponent. Predicador d'oberts horitzons i acceptació de la creu per accedir a la Vida; amb el somriure a la cara, la proximitat respectuosa i la veritat per davant. D'inoblidable magisteri dels detalls, autoritat moral, profeta de cada dia. Sempre amable i rialler amb propers i llunyans, per animar tots a esdevenir lliures, cristians i/o ciutadans de profit, capaços de gaudir, sense l'escriptura o amb la prosa o amb el vers, que de tot hi ha a la vida. Però no sense la música i el cant. Prevere de cafè i barra de bar, alegria i senzill lideratge sense sermons doctrinaris ni patrimonis ni eines tecnològiques. Escoltant i deixant-se guiar per l'alè del l'Esperit que viu en l'Església.

Mn. Cristóbal, fill de Batea, visqué un seminari de postguerra i l'època de la transició amb altres sacerdots rurals valents com Redorat d'Ascó i Sáez de

Miravet. Als meridionals santuaris del franquisme, el Suñé de Batea era insumís amb l'embassament de l'Ebre i les centrals nuclears. Oposant-se i protestant quan cal, lluitant amb fets contra la resignació. Amb l'ordenat desordre i la prodigiosa memòria, servidor dels més petits. Des de famílies d'obres vinguts de lluny, als de primera comunió, joves nuvis, matrimonis per batejar els fills o per acompanyar l'enterrament; quan va arribar a la Sénia, a principis dels setanta, va passar casa per casa per presentar-se i oferir-se, a disposar d'ell. Una visita inoblidable.

Mossèn Suñé ha ensenyat a xalar utilitzant el millor de cadascú; exemple de discreció, d'humor, de compliment i respecte a les normes però sense dubtar la transgressió quan la gravetat i la consciència li ho havien exigint. Compartint des del respecte amb el comunista i el terratinent, amb eficàcia i justícia per a benefici de la majoria. L'estreta i empinada carretera al santuari de Pallerols o l'orgue de la Sénia en són testimonis fefaents.

Mossèn Cristóbal Suñé va escollir

D'esquerra a dreta Andreu Martínez, Albert Queral, Teresina Suñé, Cristóbal Suñé, Rosa Vinyals, Lledó Barberà i Gregori Mestre, el 1991, claustre de l'escola de música de Joventut Unides.

la vida, material i espiritual. La bota de vi de Batea i l'exquisit respecte a xiquetes i xiquets; el pelegrinatge com a metàfora de vida. Desenes de peregrinacions a Roma o a Montserrat eren una altra forma d'anunciar la bona nova de Jesús de Natzeret a les riberes de l'Ebre. Sense més publicitat que la proximitat, ha convidat tres generacions a viure com el Mestre, perdonant i dient humilment i clarament la veritat.

El grandios temple de Batea, el

darrer dia de gener del 2017, sobreix amb els qui han pujat a la Terra Alta per acomiadar el fill del poble, el rector de Benifalset, del Baix Ebre i de la Sénia durant gairebé trenta anys (1972-2003). L'homenatge de l'entitat seva, Joventuts Unides; quaranta capellans; de l'abadia de Montserrat, el monjo Andreu Martínez de la seva escola, el bisbe i centenars d'amics entonen plegats *Trobarem a faltar el teu somriure*.

«Si ho vius en clau de fe, estar a Roma

Sergi Rodríguez, director de l'Institut Cervantes de Roma

Carme Munté

El juliol vinent farà cinc anys que Sergi Rodríguez va deixar Barcelona i la responsabilitat com a delegat de Mitjans de Comunicació Social de l'arquebisbat per, juntament amb la seva família, anar a viure a Roma i posar-se al capdavant de l'Institut Cervantes de la capital italiana. I si bé reconeix que troba a faltar la immediatesa que comporta treballar en el món de la comunicació, no s'està de donar gràcies a Déu, cada dia, pel que significa per a ell, home de fe, viure a Roma. Gràcies a la responsabilitat com a director de l'Institut Cervantes de Roma, ha desenvolupat un treball diplomàtic cultural immens, alhora que ha fet recerca de temes històrics que l'apassionen. Fruit d'aquest treball és el llibre *Un Jubileo español. Itinerario por la Roma iberoamericana* (Editrice Vaticana) i la localització de la tomba del cardenal Joan Margarit. Pel que fa al seu futur, ara que es compliran cinc anys del mandat, cal discernir entre tornar a casa o seguir a la diplomàcia cultural.

L'Institut Cervantes de Roma practica la diplomàcia cultural?

Sí, entesa com l'establiment de vincles entre els pobles. És un diàleg entre la cultura que t'acull i la cultura que t'envia i que es va construint a partir d'instruments com són la presentació de llibres, les exposicions, els concerts, les taules rodones o les projeccions de cinema. L'Institut Cervantes practica la diplomàcia des de dues vessants: l'acadèmica i la pròpiament cultural. Tenim 3.500 estudiants de llengua espanyola i uns 7.000 candidats a l'examen oficial. Paral·lelament, fem unes 90 activitats culturals al llarg de l'any amb l'assistència d'un 20.000 persones.

A banda de la cultura espanyola, com promou la difusió de les llengües cooficials com és el català?

Això sempre ha estat present a l'Institut Cervantes, però hi he volgut posar un accent especial. Hem copsat un interès molt gran pel català i fem cursos estables amb unes 10 persones matriculades (en el cas del basc i galleg no s'han pogut materialitzar perquè no hi ha hagut prou demanda). També hem promogut un programa de cultura catalana, basca i gallega, i finalment s'ha consolidat una secció a la biblioteca Cervantes en la qual hi ha un fons considerable vinculat a les tres llengües.

Dins de les activitats de l'Institut Cervantes de Roma, s'hi inclou la relació amb la Santa Seu. Quines activitats i relacions es duen a terme?

Vaig pensar que una aportació molt específica de l'Institut Cervantes de Roma era impulsar una línia de diàleg fe-cultura, des del tarannà d'una institució pública però sense obviar dos fets: d'una banda, la importància de la dimensió religiosa o espiritual en

«Hem copsat un interès molt gran pel català i fem cursos estables amb unes 10 persones matriculades»

«Encara que el papa Francesc no fa servir únicament la llengua espanyola, ha augmentat l'interès per llegir-lo en la seva llengua materna»

qualsevol societat, i de l'altra, el fet que a Roma aquesta dimensió és constitutiva de l'entitat pròpia de la ciutat. Ha funcionat molt bé. Vam començar fent un homenatge al pare Miquel Batllori en l'aniversari de la seva mort per després fer activitats relacionades amb la música sacra o el cinema espiri-

tual. Paral·lelament, hem impulsat un acord amb el Vaticà per fer cursos de llengua espanyola destinats a personal de Cúria, Dicasteris, Museus Vaticans, Gendarmeria Vaticana, Basílica Vaticana... També hem fet moltes activitats amb les universitats pontifícies i amb el món escolar catòlic italià.

Hi ha més interès per la llengua i la cultura espanyola fruit de l'arribada del papa Francesc?

Sí, sens dubte, s'ha notat molt clarament. Encara que el papa Francesc no fa servir únicament la llengua espanyola, ha augmentat l'interès per llegir-lo en la seva llengua materna. A més, com que s'ha duplicat el nombre de pelegrins o de turistes en llengua espanyola, hi havia la necessitat per part dels diferents serveis de poder atendre'ls. Cal tenir en compte que el 46% dels catòlics del món parlen castellà, cosa que comporta un pes de l'espanyol no únicament en el Papa i la Cúria (amb l'arribada de més prelats iberoamericans) sinó també en la producció teològica de referència.

Diàleg fe-cultura

A Roma és més fàcil establir un diàleg fe-cultura?

Roma és molt més permeable en el seu dia a dia a la catolicitat. Per exem-

ple, a les casernes dels Carabinieri hi ha una imatge de la Mare de Déu i el Sant Crist. La cultura està molt més impregnada de la fe i la consideració envers l'Església catòlica es palpa, per exemple, en el respecte envers qualsevol prevere. Passejant per Roma, la lectura que en fas és cristiana i, per tant, es crea un horitzó vital molt més lligat a la fe cristiana. Per contra, les escoles de titularitat privada no estan concertades. Potser nosaltres no som prou conscients de l'enorme privilegi que significa tenir un concert educatiu.

Des del seu perfil de creient, com veu l'Església catòlica universal des d'una talaia tan privilegiada com és Roma?

Si ho vius en clau de fe, estar a Roma és una cosa única. És per donar-ne gràcies a Déu cada dia. En primer lloc, perquè pots copsar la universalitat de l'Església, alhora que la diversitat de carismes i de països, i veure que en el fons el que pesa més és la fraternitat que dona compartir la fe. En segon lloc, perquè pots recórrer tota la història de l'Església: des de les primitives catacumbes amb un cristianisme perseguit i marginat; passant pel cristianisme paleocristià, molt essencialista i popular, o per la foscor de l'edat mitjana, la simplicitat del barroc, fins a l'etapa actual més racionalista.

L'any 2016 s'han celebrat dues efemèrides culturals molt importants: l'Any Cervantes i l'Any Lluï. Com s'hi ha implicat l'Institut Cervantes de Roma?

Ens hem implicat en els dos centenaris perquè són commemoracions molt importants. Pel que fa a l'Any Cervantes, hem participat en un seguit d'activitats fetes en col·laboració amb institucions públiques locals, com la Casa delle Letterature, l'Accademia de l'Arcadia, el Centro Sperimentale di Cinematografia, el Festival di Spoleto o el Teatro Quirino fins al British Council, per fer-ho conjuntament amb Shakespeare. Pel que fa a Ramon Llull,

és una cosa única»

La tomba del cardenal Margarit

Hi ha un personatge català que ha tingut molt de relleu al Vaticà i pel qual vostè sempre ha tingut molt interès: el cardenal Joan Margarit i Pau. Qui va ser i quina és la seva rellevància històrica?

Va ser un humanista del segle XV cabdal, alhora que el seu pensament té plena vigència perquè planteja com ha de ser un bon governant. En aquest sentit, és l'antítesi de Maquiavel. Va ser el català que més a prop ha estat d'esdevenir Papa. Per la meua vinculació amb Girona, sempre he tingut molt interès per la seva figura. En coneixia la biografia, havia llegit fragments dels seus llibres i a la Biblioteca Apostòlica Vaticana vaig trobar-ne un d'original. Després, vaig localitzar el lloc on està enterrat: del cor es va passar a una sala funcional de la basílica romana de Santa Maria del Popolo —que per cert té la mateixa etimologia de Poblet: *albereda*—.

Es pot complir així el desig de Margarit de tornar a Girona?

Primer cal analitzar la tomba i veure on estan exactament les restes. La diòcesi de Girona potser hauria de donar compliment al que va deixar escrit al seu testament: ser enterrat a la catedral de Girona. Estic segur que la iniciativa comptaria amb el suport de les institucions públiques de Catalunya. Fins i tot va deixar diners per a aquest propòsit. Cal reflectir la seva voluntat testamentària. D'altra banda, actualment estic investigant sobre la figura de Miguel de Molinos, teòleg de Teruel perseguit per la Inquisició i un gran místic.

«El pes de la Corona d'Aragó a la Cúria vaticana va ser importantíssim entre cardenals i prelats, al marge dels dos papes valencians»

«S'hauria de donar compliment a la voluntat testamentària del cardenal Joan Margarit: ser enterrat a la catedral de Girona»

hem fet una taula rodona i hem acollit la presentació del primer volum de la trilogia *Ramon Llull. Vida i obres*, del filòleg Pere Villalba, patrocinat per la Fundació Peretti. També estem concretant una exposició en col·laboració amb l'Institut Europeu de la Mediterrània i la Universitat *La Sapienza* di Roma. No som plenament conscients de la importància única de Ramon Llull. D'una banda, per les seves múltiples dimensions: escriptor, teòleg, filòsof, científic... De l'altra, perquè planteja elements d'actualitat: diàleg fe-cultura, trobada intercultural a la Mediterrània, diàleg interreligiós...

El juliol passat va presentar el llibre *Un Jubileo en español. Itinerario por la Roma iberoamericana* (Editrice Vaticana). Properament el presentarà a Barcelona. L'obra dona a conèixer la importància de la cultura espanyola en la vida de l'Església romana. Era una assignatura pendent?

Sí, n'estic convençut. En arribar a Roma vaig voler conèixer els italians i participar en la vida de la ciutat, més que no tancar-me en el si de la pròpia comunitat. Caminant pels seus carrers, vaig tenir la intuïció que Roma no es pot entendre sense l'aportació constitutiva de la cultura iberoamericana. Per exemple, el pes de la Corona d'Aragó a la Cúria vaticana va ser importantíssim entre cardenals i prelats, al marge dels dos papes valencians. Hi destaquen un cardenal vicari de Roma i un cardenal arxiprest de Santa Maria la Major. I dos caps de dicasteri: els cardenals Josep Vives i Tutó i Anselm

M. Albareda. D'altra banda, el prototipari Joan B. Vives va fundar el 1622 *Propaganda Fide*, actual Congregació per a l'Evangelització dels Pobles. De les 900 esglésies que hi ha a Roma, un 10% estan vinculades a la presència iberoamericana, entre elles la de Montserrat i Santiago.

ROMIATGE DEL CLUB+AMICS A MONTSERRAT

Presidit pel Sr. Bisbe SEBASTIÀ TALTAVULL

18 de març del 2017

Per a més informació i reserves, truqueu al
934 092 770

Des del monestir

Providència

Amb motiu de la celebració dels cinquanta anys del nostre monestir —festa que malgrat els conats de pluja va resultar magnífica i rodona—, uns dies abans vaig poder recollir una seriosa reflexió que podríem subscriure tots els membres de la comunitat, del primer a l'últim: «És Déu qui ho ha fet, nosaltres no hauríem pogut.» Si n'han passades, de coses!, durant aquest mig segle, des del mateix començament de la fundació fins ara, i el Senyor ens ha permès de tirar endavant, i avui sentir-nos tan ben acompanyats per tothom. És obra de la Providència.

En la fe creiem que Déu ha creat el món i fa que s'aguanti. Domina els fils de la història per damunt dels poderosos: sigui el faraó d'Egipte quan la sortida dels israelites, Cir el Gran rei de Pèrsia autoritzant el retorn dels jueus a la seva terra,

o l'emperador August de Roma amb l'edicte del cens, de resultes del qual es complí la profecia del naixement del Messies a Betlem. Joan Pau II va definir la Providència com «la misteriosa presència de Déu en la història».

Certament, és una meravella: la providència de Déu es realitza, i d'altra banda no suposa l'anul·lació de la llibertat humana sinó que, al contrari, compta amb la col·laboració de les persones. Quan Déu vol una cosa, fins i tot nosaltres no desitjant-la, en som instruments, diu santa Teresa de Jesús. Sant Francesc de Sales ho entén així: «La providència sobirana no és altra cosa que l'acte pel qual Déu vol fornir els homes i els àngels amb els mitjans necessaris o útils per arribar a llur fi.» A vegades, quan ens queixàrem del que considerem una desgràcia, ens anirà bé recordar el

que diu la Didakhé, escrit cristià de cap a l'any 70: «Acceptaràs com a béns totes les coses que t'esdevinguin, sabent que sense el voler de Déu no passa absolutament res.»

I si estem atribolats i no veiem sortida a una situació, tinguem present que —ara escau citar una dona laica, l'escriptora Dolors Monserdà— «Déu i el temps donen solucions que nosaltres no les trobaríem mai». Voldria cedir la paraula, també, a un arximandrita ortodox: «Anomenem *Providència* la participació de Déu en la nostra vida individual» (Sophrony). I en la vida col·lectiva, afegeixo. Com se sol dir, «estem en mans de Déu». Ho aclareix de primera una citació de sant Joan XXIII, amb la qual acabo: «Has de creure fermament que la providència de Déu s'ocupa de tu com si no existís ningú més en el món.»

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

El miracle d'un nen abandonat al carrer

Aquest mes és l'aniversari del Hope, un nen de 2 anys que viu a Nigèria. La seva història tenyida de tragèdia ha acabat convertint-se en un miracle. Tenia mesos quan la família el va abandonar al carrer per ignorància i superstició. El van condemnar creient que era un nen embruixat. L'activista danesa Anja Ringgren el va trobar al carrer, al costat d'una parada de menjar per a gossos. Estava despul·lat, totalment desnudit, deshidratat, ple de cucs i a punt de morir. De seguida li va donar aigua (la fotografia capturada per un voluntari es va convertir en viral a les xarxes socials). Després el va embolicar amb una manta i el va portar a l'hospital, on li van fer transfusions de sang, el van curar, desparasitar i nodrir. Anja se'l va endur a casa, on viu amb una trentena de nens i nenes víctimes de maltractaments, de la ignorància dels adults, la superstició i la manca d'una

política de defensa dels drets humans. El Hope ja no és vist com un nen bruixot. Malgrat que la petja de l'estigma és difícil d'esborrar, aquest supervivent, Hope (Esperança, en anglès), tal com l'Anja li ha posat, somriu, juga, canta, menja, beu i balla com qualsevol altra criatura de la seva edat. Ha recuperat la infància robada i ja no viu entre voltors.

Un any després de ser rescatat una fotografia actual del Hope amb aspecte saludable i alegre recorre el planeta, al costat de l'antiga que trencava el cor. Imatges amb efecte mirall que retraten el millor i el pitjor que els humans som capaços de fer amb els altres. També posa el focus en la realitat de milers de nens i nenes considerats bruixots, embruixats o endimoniats. L'Anja va deixar la feina i va vendre tot el que tenia per

anar a viure a Nigèria a salvar aquests infants. Diu que ha vist nens al carrer torturats i aterrats. La seva dèria és localitzar-los vius. Casada amb un nigerià, junts busquen aquests petits àngels que les famílies han foragitat de casa sense compassió. Quan els localitzen sovint tenen problemes amb els responsables de les comunitats, que no volen que hi intervinguin. L'Anja ha creat la Fundació per l'Ajuda, l'Educació i el Desenvolupament dels Nens Africans (ACAEDF en anglès). Entre els molts tatuatges que s'ha fet destaca el que porta a la mà, *Hope*, per recordar que val la pena fer el bé. A més, per a ella, Hope lletrejat en anglès vol dir «*Help one person a day*», ajuda una persona cada dia. Una creença constructiva que ha interioritzat i que flueix davant de situacions tan extremes com salvar la vida d'un infant condemnat a morir.

Montserrat Esteve
Periodista

Mirada al món

Líbia

D'ençà de l'enderrocament del general Moammar al-Gaddafi (1942-2011) el 2011, Líbia continua castigada pels atemptats intermitents dels grups jihadistes i les accions criminals de les bandes mafioses perfectament organitzades. Rabiosos capítostos i fanàtics mandarins del jihadisme a l'oest del país van pactar amb els intermediaris de l'ISIS transformar els territoris de l'Àfrica del Nord en les noves fronteres del zel i de la guerra islamista. No es pot parlar avui dia d'estabilitat política i de convivència nacional en un país que està dividit en més faccions de les que estem disposats a admetre. Els grans pactes tribals, de què tant es parla, no semblen haver donat, de moment, els resultats esperats ni han produït els efectes desitjats. Fa anys que un element particular s'afegeix als escenaris geopolítics de Líbia: la presència de milers d'emigrants, amuntegats en hangars de la mort. En condicions sòrdides i en situacions miserables

d'incertesa i inseguretat. Trepitjats com esclaus en cos i ànima. A mercè del menjar i l'aigua per sobreviure. Esperant una nau de fortuna, una vella barca, una patera miserable que els porti a la «terra promesa» d'un país europeu. Màfies, traficants i pirates han establert un fructífer i lucratiu negoci sobre la pell, la vida i el futur de milers d'emigrants. Tractats amb odi i menyspreu, saquejats amb violència i desdeny, explotats amb ràbia i crueltat.

El diumenge 5 de febrer el *Journal du Dimanche* («Diari del Diumenge») va publicar una entrevista al mariscal Khalifa Haftar, militar amb experiència en les armes, senyor fort i cap indiscutible de l'Est de Líbia. Entre d'altres coses afirmava sense mitges tintes: «És cosa dels libis decidir el que és bo per a ells, no de la comunitat internacional.» Hem sentit la mateixa cantarella en altres contextos i latituds. Però hi ha dos punts de gran importància

que ningú no pot manipular ni utilitzar per als seus interessos. El primer és l'esgarriosa i esfereïdora situació de milers d'homes, dones i infants, en la seva majoria africans, que arriben a Líbia camí d'Europa. Han caigut a les xarxes assassines de l'esclavitud, l'explotació i el tràfic d'éssers humans. I això està succeint a Líbia des de fa anys. El segon punt està relacionat amb la dignitat sacrosanta de les persones per damunt de tota frontera, de tota barrera, de tot límit. No importen la religió, el gènere o la cultura. No importen el color de la pell, el país o la llengua que parlen. És inadmissible que milers d'emigrants tinguin la forca al coll en espera de creuar al Mediterrani, el *Mare Nostrum* (Mar Nostre), avui convertit en la tomba més gran de la història a cel obert. La història dirà si les autoritats líbies saben com procedir davant la tragèdia quotidiana dels emigrants al sòl nacional.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid

Punt de vista

Joan Manuel Mercadal Victory
Diac permanent de Menorca

L'alliberació de la teologia

Durant els darrers anys del segle passat es va sentir parlar molt de la teologia de l'alliberament, o de l'alliberació, un corrent de pensament que va prendre molta força als països llatinoamericans, especialment a les zones més pobres, en zones de conflictes armats, de lluites.

Es va iniciar aquesta línia de reflexió després del Concili Vaticà II i va prendre força a la conferència de Medellín, a Colòmbia l'any 1968, amb els pensadors Leonardo Boff, en aquells moments franciscà brasiler, ara exclaustrat, i Gustavo Gutiérrez Merino, sacerdot peruà.

Entre altres idees, aquesta línia teològica incidia molt en la dignitat de les persones, com a criatures de Déu, fets a la seva semblança. La salvació cristiana, per tant, ha d'incloure necessàriament l'alliberament econòmic, polític, social, com a signes visibles d'aquesta dignitat de les persones.

La relació de l'Església amb els pobres i amb la pobresa estructural ha estat fonamental per a la història del catolicisme. En ocasions criticada, en ocasions recolzada, la teologia de l'alliberament ha volgut difondre l'evangeli amb un estil peculiar, especialment als països menys afavorits.

Abans de complir-se 20 anys de la Conferència de Medellín, es van publicar dos documents de la Congregació de la Doctrina de la Fe, en els quals considerava que aquesta línia teològica havia incorporat, i es disposava a acceptar, postulats marxistes, contraris a la doctrina de l'Església. Alguns dels seus pensadors més destacats, Boff, Sobrino, Romero, Ellacuría, van ser enviats al silenci, gairebé com a sos-

El papa, en oració, davant la tomba de Samuel Ruiz.

pitosos d'heretgia.

Alguns bisbes van iniciar propostes pastorals que, defensant la dignitat de les minories indígenes de les seves diòcesis, afavorien la formació de ministres entre els seus membres, per tal d'apropar l'evangeli a la seva cultura.

Ara, passats trenta anys d'aquells documents, la doctrina de l'Església no ha canviat, de manera oficial i absoluta. Hi ha hagut, però, alguns detalls significatius en els anys del pontificat del papa Francesc. La beatificació de Mons. Romero, fa poc més d'un any, la incorporació de elements de Leonardo Boff a l'encíclica *Laudato Si*, el mes de juny, i alguna de les visites del Sant Pare durant la seva estada a Mèxic, marquen un canvi de rumb en la relació del Vaticà amb aquest corrent de pensament.

La presència del Papa, en oració, a la tomba de Samuel Ruiz García, que va ser bisbe de San Cristóbal de Las Casas, és un signe que per a molts és significatiu. El bisbe Ruiz va ser vinculat pel Govern mexicà amb l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional, i el Vaticà va cancel·lar la part central de la seva proposta de pastoral, en la formació de diaques i catequistes nadius, en l'ús de llengües locals a la litúrgia, etc.

La crida per part del Papa a la reconciliació i a l'examen de la pròpia consciència, a demanar perdó pels errors comesos ens fa pensar que, al marge de declaracions oficials i formals, de reconeixements o rehabilitacions, moltes o algunes coses canvien, moltes o almenys algunes coses caminen, i l'Església, empesa pel papa Francesc, fa camí al costat dels pobres, sense recels.

por pot guardar la vinya, però també pot passar el contrari: que la por ens parilitzi. Són molts els qui pretenen enganyar-nos i seriem «babaus» si no utilitzéssim un filtre per mesurar les mitges veritats i les mentides. Sant Tomàs d'Aquino comença la seva obra teològica amb la reflexió sobre què és i qui és la veritat. Necessitem la veritat, tant per la pau interior personal, com per saber dir —quan la prudència ho demana— la dura realitat sincerament.

Les informacions humanes, més d'una vegada, no tenen substància. Pensem en la quantitat d'imatges, de personatges vips, de revistes escrites, de falses notícies... Són un poble de façanes, com el dels decorats dels films de l'Oest. No tenim o sentim converses sense cap interès que poden posar en relleu la inanitat de cervell i de nivell de consciència que tenen algunes persones? Quina escala de valors hem de tenir per ser testimonis prudents i fermes de la veritat? No cal mentir per agradar a l'altre ni per cercar-ne algun profit. Recordem com el Senyor Jesús ens ha dit: «La veritat us farà lliures.»

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Pura façana

El director de cinema Juan Antonio Bayona ha declarat: «Dir la veritat té cada cop menys valor. En política, en els mitjans... Em fa enfadar molt la manca de substància i de rigor del moment que vivim; és pura façana.»

Ignoro el treball cinematogràfic d'aquest senyor, però, en aquesta frase, hi he trobat un element important de reflexió. És un dard, una fletxa a la nostra societat, en la qual moltes coses només són una façana de cartró, semblant als decorats del divertit film *Bienvenido, mister Marshall*.

La mentida apareix no solament en una pantalla o un escenari, és una realitat que surt a les revistes del cor i als diaris. Els periòdics i la televisió no

són dogmes de fe i, per això, hem de ser murrís a l'hora de donar veracitat a tot. Les falses notícies tendeixen a esverar-nos. Hem de saber fer allò que deia un professor meu: «Heu de llegir la premsa i els llibres en la ratlla blanca.» Això és, hem de contrastar notícia i realitat. Tenim dret a no empassar-nos-ho tot.

El director de cinema va encara més enllà: a la por de dir —nosaltres mateixos— la veritat. Quins papers de falsa adulació se solen fer! Quantes veritats temem dir? Som covards i no diem el que tenim dret —i obligació— de dir. Ens queixem a l'esquena dels altres i ens evadim de coses que tenen un veritable interès per a la vida social. La

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

«Bullying» (4)

Cal reconèixer, sincerament, que aquest trist fenomen escolar ha existit sempre, amb més o menys intensitat. Ara bé, si ara ha saltat l'alarma crec que és per l'aparició tràgica del suïcidi d'algunes de les víctimes. El fenomen del suïcidi juvenil ja es coneixia però s'atribuïa, segurament amb encert, a altres causes.

Al principi d'aquests comentaris ja deia que em preocupava l'absència de reflexió religiosa, cristiana, davant de la gravetat del fenomen. Recórrer als psicòlegs, els policies i els jutges, és just, però no suficient. Penso que és fonamental que ens preguntem, sent el *bullying* un fenomen antic, per què acaba massa vegades en aquest final tràgic? S'educa prou, per part de qui toqui, en el valor de la vida humana? En l'àmbit cristià de les famílies, escoles confessionals, catequesi, organitzacions juvenils, etc., reflexionem i orientem sobre aquesta qüestió? La vida humana és sagrada, obra de Déu. Eduquem prou sobre això? Som conscients que hi ha una gran diferència entre una gamberrada y un atac en el qual perilla la integritat i la vida?

S'estudia la figura de Caïn i el relat de la seva situació interior, meravellósament explicat?

De vegades, un pensa que la legislació es preocupa molt del respecte i la cura dels animals, ja siguin mascotes o bèsties salvatges, del coneixement i la protecció, amb lleis i sancions regulades perfectament i que oblidem el gran valor que té la llibertat i la vida humana.

Els germans maristes a mi em van ensenyar que el cinquè manament suposava el respecte pels companys i no pegar-los mai. I, com que no ho complíem del tot, això era un pecat del qual ens havíem de confessar. Quan sento a dir a alguns educadors religiosos que els seus alumnes, nois i noies, no cal que es confessin, i que es refereixen a *faltes*, perquè, quins pecats poden cometre si només tenen tretze anys?, sento pànic.

Sovint pregunto què aprenen, què els ensenyen a classe de religió, a tots aquells que han triat aquesta matèria. I em sorprèn, per exemple, que em diguin que estudien el budisme i l'islam. Ja sé que l'assignatura no és una catequesi, però cal que coneguim els principis de comportament fonamentals en què es fonamenta el cristianisme, que són diferents dels que han triat altres camins.

Un altre dia em referiré breument a un fenomen paral·lel, que també ha existit sempre i que ofèn, perjudica i, de vegades, causa unes lesions que es poden convertir en traumes psíquics. Es tracta de l'actitud de l'educador respecte dels alumnes, o més aviat d'alguns alumnes.

GRAN PART DE LA SEVA PRODUCCIÓ PICTÒRICA ES

Murillo, la magistra

«Santa Anna ensenyant a llegir la Mare de Déu» (vers el 1655).

«El Bon Pastor» (vers el 1660).

Miquel Àngel Codina

Amb motiu del quart centenari del naixement del cèlebre pintor Bartolomé Esteban Murillo (Sevilla, 1617-1682), l'Ajuntament de la capital sevillana ha decidit organitzar l'Any Murillo, que s'inicia aquest 2017 i acabarà el 2018, amb el propòsit de recordar la grandesa de les obres d'aquest excepcional artista del Segle d'Or.

Figura paradigmàtica de l'Escola Sevillana de pintura, amb un elevat nombre de deixebles, gran part de la seva producció pictòrica està formada per obres de temàtica religiosa. Al llarg de la seva trajectòria, els seus treballs patiran una evolució palpable: des de l'atmosfera tenebrista dels seus primers anys, influït per Zurbarán i Ribera, fins a l'harmonia de color i línies dels llenços més coneguts, amb gradacions lumíniques subtils amb què va aconseguir crear una sensacional perspectiva aèria. Notable exemple en són les seves bellíssimes i etèries Immaculades.

«Crec que Murillo és dels pocs pintors que ha gaudit d'una merescuda fama des de la seva època d'artista en actiu fins al segle XXI. Tan sols en alguns períodes coincidents amb els moviments d'avantguarda

ALFONSO PLEGUEZUELO

«Va saber interpretar el paper essencial que la pintura tenia en la vivència devocional del barroc»

P. FERNANDO GARCÍA GUTIÉRREZ

«Totes les pintures religioses de Murillo desperten en el creient un acostament a la fe»

del XX la seva fama va decaure una mica, però es va recuperar de seguida. L'obra de Murillo ha rebut de manera gairebé constant una altíssima valoració tant per la seva clientela original, com per les seves col·leccions posteriors; també per part de la crítica nacional i internacional i fins i tot, cosa menys freqüent, per les classes populars», explica Alfonso Pleguezuelo, catedràtic d'Història de l'Art de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Sevilla i membre de la Comissió científica assessora de l'Any Murillo. I afegeix que «el millor testimoni de la seva valoració elitista és la dispersió geogràfica de la seva obra i la presència en les millors col·leccions de pintura del món, tant públiques com privades. El millor testimoni del segon és la difusió i èxit a què van arribar els seus models iconogràfics en l'art popular tradicional i fins i tot en el contemporani "art kitsch" o art popular industrialitzat per al consum de masses».

Testimoni històric

El professor Pleguezuelo considera «molt necessari continuar analitzant la seva producció com el millor testimoni

«Sagrada Família de l'ocellet» (vers el 1650).

TÀ FORMADA PER OBRES DE TEMÀTICA RELIGIOSA

El pinzellada de la fe

històric que posseïm sobre la forma en què va ser experimentada la fe i viscuda la religió entre els espanyols catòlics del segle XVII. Un Congrés internacional que se celebrarà a Sevilla i les diverses exposicions programades per l'Ajuntament d'aquesta ciutat seran bones ocasions per continuar avançant en els diferents terrenys des dels quals la seva obra pot ser analitzada i disfrutada».

«Murillo —constata el Dr. Alfonso Ple-guezuelo— va ser un pintor de temes majoritàriament religiosos i, sens dubte, un dels que amb més èxit va saber interpretar el paper essencial que la pintura tenia en la vivència devocional del període barroc. En aquest sentit, va ser un gran professional, molt conscient del que la societat del seu moment reclamava del seu treball i molt capacitat per donar la millor de les respostes, i d'aquí prové, precisament, el seu gran èxit.»

Segons el catedràtic d'Història de l'Art, «la pintura de Murillo es caracteritza, entre altres trets, per la constància del seu nivell de qualitat i prolífica producció». I subratlla que «m'agraden particularment les obres en què representa temes amables de la infància de Jesús i de sant Joan Baptista, però també em semblen magistrals les escasses obres que té de caràcter dolorós, sobretot, per la forma serena amb què s'hi enfronta, per exemple, en les seves figures de l'*Ecce Homo*. També em semblen molt atractius els quadres en què reflecteix els nens captaires i, en general, admiro profundament la capa-

Anàlisi transversal

El Congrés dedicat a Murillo pretén ser un fòrum en què s'intenti donar una nova visió de l'artista pels diferents especialistes que actualment es dediquen a l'estudi de l'obra del pintor sevillà des de vessants diferents. Es pretén fer una anàlisi transversal de la seva obra comptant amb les aportacions fetes fins ara i mostrant especial interès a subratllar la singularitat de la seva obra des d'enfocaments polièdrics que tenen en compte de la mateixa manera la literatura, la història, la cultura, la religiositat, el pensament, la societat, l'art... a través del temps, des del segle XVII fins a l'actualitat. Serà una oportunitat única en reunir més de quaranta especialistes d'arreu del món que intentaran valorar en la seva justa dimensió un dels artistes més universals de tots els temps. Tindrà lloc el març del 2018 a l'Espai de Santa Clara i a les universitats de Sevilla.

«Immaculada Concepció» (1660-1665).

citat amb què expressava els afectes més positius que relacionen els éssers humans, valors en què es percep amb més claredat el veritable sentit de la caritat cristiana i de la benevolència amb què Crist va entendre les debilitats humanes».

Devoció mariana

La mateixa opinió comparteix el P. Fernando García Gutiérrez, s.j., delegat diocesà de Patrimoni Cultural de l'arxidiòcesi de Sevilla. «Totes les pintures religioses de Murillo —assegura— desperten en el creient un acostament a la fe, que és una de les maneres més fàcils d'arribar, per la imatge artística, a la realitat que representa. Un cas concret dins de les obres de Murillo són les seves pintures de la Verge Maria: la profunda devoció mariana creix i es manté, per exemple, davant les seves Immaculades. Murillo va ser el qui va deixar definitivament expressada la

devoció a la Immaculada a Sevilla.»

El P. Fernando posa en relleu que «la pintura de tema religiós conforma una gran part de tota l'obra de Murillo. És indubtable que la seva influència en l'Escola sevillana de pintura va ser gran en el seu temps i en èpoques posteriors. Potser això es deu, en gran part, a la identificació de l'artista amb la manera de ser del poble andalús, sobretot en la seva faceta humana, religiosa i popular».

El delegat diocesà de Patrimoni Cultural de l'arxidiòcesi de Sevilla reconeix també que «per la identificació de Murillo amb la manera de ser del poble andalús, les seves obres han estat, i són encara, un mitjà extraordinari d'evangelització. Aquesta qualitat primordial de l'art religiós es realitza amb les seves obres que, per aquest acostament, estan a l'abast de tothom. Això, unit al seu alt valor artístic, fa que Murillo sigui un referent entre els artistes de tema religiós de l'Escola sevillana».

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

«Operació Diàleg»

La cridòria impedeix escoltar la paraula. Cal fer-se l'amo de l'espai públic, mediàtic, per dominar les converses i imposar les idees. La veritat no interessa. La concòrdia, tampoc. L'afany de poder és el motor que impulsa molts projectes. La pèrdua d'una majoria absoluta i la necessitat de desplegar una estratègia de desgast han propulsat l'anomenada «Operació Diàleg» entre Espanya i Catalunya.

Primer, el diàleg com a operació. On està l'accent: en l'operació o en el diàleg? Si està en l'operació, el risc és evident. Les operacions busquen uns objectius determinats sotmesos a interessos, tenen un caràcter transitori i conjuntural i són merament utilitaristes. El diàleg, en canvi, és una actitud profunda d'atenció, de comprensió i d'escolta de l'interlocutor. Com afirma Pau VI a la famosa encíclica *Ecclesiam suam* sobre el diàleg: «Exclou fingiments, rivalitats, enganys i traïcions» (39). No és màrqueting, aparença, posat. Un cop d'ull a allò que passa, una avaluació del que ha passat fins ara: a quines conclusions permet arribar? Cremar possibilitats, perquè s'han plantejat malament, representa un retard per a la solució.

Segon, un diàleg amb línies vermelles. Pau VI afirma: «Per a qui estima la veritat, la discussió sempre és possible» (38). Cada interlocutor s'ha de veure lliure d'exposar amb honestedat les seves posicions, els seus punts de vista, els arguments, la cerca del bé. Si, des d'aquesta perspectiva, es parla fins a l'esgotament i sense línies vermelles, potser es pot arribar a un nou punt de trobada i de comprensió mútua. Si parlar comporta restriccions i autocensures, no s'arriba lluny. S'esmenta molt el conflicte, però s'atén poc les causes. De vegades, qui invoca més la llei, no és el primer que la incompleix? La situació actual és el resultat d'una manca de diàleg. Es va jugar amb foc, amb recollida de signatures, i després els mecanismes previstos en la Constitució no van ser respectats per les forces de l'Estat. Tercera, la pèrdua d'interlocutors. Els judicis del 9-N, els posteriors que s'endevinen a l'horitzó si les màquines continuen avançant cap a la confrontació, pot provocar una llista molt llarga de polítics de primer nivell que quedin inhabilitats. Si això passa, amb qui dialogarà el Govern? Amb

personatges importants, però de segona fila? El diàleg perdria entitat i, a tot estirar, implicaria una imposició poc convenient. La societat potser no es veuria representada. A més, les ferides emocionals cada vegada s'engrandeixen més i cicatritzar-les serà una feina de gegants. Una tasca gens fàcil de portar a terme,

perquè el teixit social s'ha deteriorat molt de manera irresponsable. Aquesta operació es pot convertir en un diàleg de sords, expressió que apunta a la «conversa en la qual els interlocutors no es presten atenció». Pau VI va marcar unes línies bàsiques molt per sobre de la nostra realitat actual. Va escriure: «Sembla com si encara tot estigués per començar; avui comença la feina i no acaba mai» (46).

El diàleg és una actitud profunda d'atenció, comprensió i escolta de l'interlocutor

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

«Allargà la mà i li va dir: aixeca't»

Entendria molt bé que alguns dels que em coneixen o llegeixen la meua columna setmanal, sovint carregada d'optimisme, em titllin d'ingènua... Per exemple, quan parlo d'un noi que torna com el fill pròdig, i que jo el rebo amb una alegria sincera i una abraçada plena d'esperança. I que aquest mateix noi, poc temps després, es torni a allunyar i jo torni a patir, esperant que retorni. Sí, ho entendria molt bé si em titlleu d'ingènua, de no aprendre de l'experiència de tants anys, etc.

Malgrat els revessos aparents, si estimem no fracassem mai

Però, sempre recordaré unes paraules de Sor Genoveva que em van quedar gravades al començament de la meua tasca entre els més desfavorits: «No diguis mai que aquesta és l'última vegada, perquè no sabem quina serà...» I així ho visc, malgrat els fracassos aparents que he de patir tan sovint. I és

que estimant —ho dic i m'ho dic moltes vegades— no es fracassa mai. Una trucada a les cinc de la matinada. Quan em desperto i agafo el mòbil, veig de qui es tracta però l'aparell ja no està actiu i em surt el contestador automàtic. Em quedo preocupada. On deu ser?, què li passa?... Unes hores després em demana perdó: «Estava molt begut i... alguna cosa més.» Quan puc parlar una mica més amb ell em diu la veritat: no ha anat al centre on havíem quedat, i... «no sap què és el que es va ficar que es va despertar a l'hospital».

Bé, cal tornar a començar de nou el procés que semblava que anava pel bon camí i que ha acabat en aquest fracàs aparent. Per arribar a les «setanta vegades set» encara falta molt.

Anys treballant amb una altra persona a la presó per aconseguir un canvi d'actitud en sortir al carrer; no han passat ni dos mesos i sant tornem-hi... Em dol tant per ell que li planyo el patiment per la incapacitat quan mira d'explicar-se: «Em pensava que havia deixat enrere el que he viscut tota la vida. Però no és tan fàcil... els vuit anys de la presó no m'han servit de res.» Em va costar una mica convèncer-lo que sí que li havien servit, si més no, per adonar-se de la seva errada i considerar-la com un mal. Anys enrere l'única cosa que li hauria preocupat és que la *pasma* no l'enxampés. I ara es plany de continuar amb les seves maneres delictives de fer. Està en camí. Us ben asseguro que sense optimisme és impossible conviure amb amics als quals les seves circumstàncies els han portat a una de les marginacions més terribles: viure fora de la llei, d'una conducta ètica, d'una estructura i un equilibri personal que dona pau i que ajuda al creixement i la maduresa. És el moment d'ajudar d'una altra manera, de convertir l'abraçada del retorn en un altre gest: el de la mà que s'allarga mentre la boca crida amb força un «aixeca't!» que el faci reaccionar per reprendre de nou el camí abandonat. Perquè el primer que no ha de perdre l'esperança d'aixecar-se és el caigut.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Codinach, F. Diego Espuny, Montserrat Esteve, Josep M. Feliu, Jaume Gabarró, Joan Guiteras, Joan M. Gutiérrez, Justo Lacunza, Joan A. Mateo, Joan M. Mercadal, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parés, Quique, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Francesc Roig, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

El tapís meravellós

L'esperança és una virtut que hem de demanar a Déu que ens la regali. Però podem fer un esforç també; l'hem de fer, perquè aquesta virtut arrela en els nostres cors. Una petita història ajudarà a entendre què vull dir amb adquirir hàbits d'esperança.

Un bon home va rebre una carta d'un amic. Li comunicava que li regalaria un bell tapís. «És preciós», li deia, i feia els elogis més grans d'aquest tapís brodat en or que estava a punt de rebre. «Representa meravellosament escenes d'una caceria. Té un valor incalculable.»

Uns dies més tard van trucar a la porta per lliurar-li el tapís. El va desembolicar a correuita i, en veure'l, no va poder deixar de sentir-se defraudat. Allò era un munt de fils mal distribuïts sense formar cap dibuix intel·ligible. Aquí i allà hi havia nusos empalmats de qualsevol manera. Enlloc es veien aquelles meravelloses escenes de què li

havia parlat. Va arribar a pensar: «No deu ser tot fruit de la imaginació del meu amic? Tants elogis per tan poca cosa!

Tot d'una, gairebé sense adonar-se'n, va girar el regal al revés i va respirar alleujat. L'havia estat mirant al revés. Ara sí que podia admirar els riquíssims matisos dels colors, les belles escenes representades... En fi, li va semblar que el seu amic s'havia quedat curt en les lloances.»

Això és el que ens pot passar a cadascun de nosaltres. Depèn de per on mirem les coses. Si les mirem *al revés*, és a dir, amb pessimisme, amb tristesa, amb prejudicis, amb sentit utilitari... tot ens sembla descoratjador i desesperant. Al contrari, si ho mirem tot des de la mirada de Déu, des d'uns ulls moguts per la compassió, des de dins del cor... tot adquireix resplendor i bellesa. Perquè el que fa que una cosa sigui bella de veritat és que Déu li està donant l'ésser.

Com mires la teva dona, el teu marit, els teus fills, els teus sogres i gendres, els teus veïns? Com mires els polítics, els governants, els qui tenen autoritat? Com mires la gent senzilla que trobes pel camí, els immigrants, els malalts i els oprimits?

Hem d'aprendre a mirar sempre pel costat positiu. Totes les persones que ens envolten tenen coses positives, però, moltes vegades, ens entossudim a ressaltar els fracassos, els aspectes negatius, i ens desanimem.

La societat i les persones tenen les seves llacunes i les seves esquerdes, però també tenen valors inqüestionables, possibilitats i tasques pendents. Depèn de nosaltres que des de les seves capacitats i defectes, des de les seves fortaleses i debilitats, il·luminin una aurora d'esperança per al nostre món i sembrin la Bona Nova de Jesús en el cor de moltes persones. La teva petita aportació pot fer molt. Un granet no fa granet però l'altre l'agraeix.

Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Per què ens atrau Lourdes?

Elizabeth Ficocelli és una periodista americana que es va proposar escriure un llibre que respongués a aquesta pregunta: per què Lourdes continua atraient multituds? El resultat va ser *Font of Faith, Hope and Charity*.

La periodista pensava que tothom a Lourdes entendria l'anglès, però tot i la sorpresa que es va emportar, va poder fer nombroses entrevistes i va concloure: «Hi ha molts factors que atrauen la gent a aquest racó del Pirineu, fins i tot travessant oceans i continents. Certament, es manté l'esperança de miracles físics, com ha passat des dels primers dies de les aparicions. Això s'evidencia en el nombre de pelegrins amb malalties i discapacitats físiques que visiten la capella cada any —més de 70.000— i en els 100.000 voluntaris que viatgen amb ells per assistir-los durant el seu pelegrinatge. Menys visibles, però no menys importants, són els pelegrins que van a Lourdes esperant un guariment

mental i emocional. Això pot incloure la curació de la depressió, de la malaltia bipolar i de les addiccions de qualsevol tipus.

I per descomptat, la gent també se sent atreta per Lourdes per motius espirituals. Alguns hi van per agrair favors que se'ls han concedit. Altres hi van per respecte a la Mare de Déu i als missatges d'oració i de penitència que va comunicar a la gruta.

La periodista mateixa s'inclou en aquest últim grup, ja que es va veure sorpresa per la conversió espiritual que va experimentar al santuari en diferents moments commovedors: «Les processons, la baixada als banys i en fer una confessió profunda i sentida.»

Ficocelli mai no havia estat al santuari. Va acudir-hi convidada per una organització de voluntaris nord-americans de la Mare de Déu de Lourdes.

De manera semblant és com arriben a aquest enclavament marià persones de tot arreu, gràcies al que entre nosaltres és l'Hospitalitat, la finalitat de la qual és l'organització de pelegrinatges buscant amb ells créixer en la fe a Jesucrist i la devoció a la Mare de Déu.

Els qui s'aproximen a aquest lloc de gràcia, en el qual la Mare de Déu es va donar a conèixer a Bernadette, i es prosternen davant la gruta, mai no tornen a casa com abans. Milloren en els seus cossos o en les seves ànimes, tant si són malalts com els que tenen cura d'ells en els seus trasllats i allotjaments.

Aquesta és també l'experiència de les meves innombrables visites a aquest santuari abans i després de ser arquebisbe. Per tot això acompanyo malalts i voluntaris amb la pregària i els meus millors desitjos en els dies del pelegrinatge diocesà, enguany del 8 al 12 de juliol del 2017.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Diumenge VII de durant l'any

Lectura primera

Lv 19,1-2.17-18

Com un pare s'apiada dels fills,
el Senyor s'apiada dels fidels. **R.***Estima els altres com a tu mateix*

Lectura del llibre del Levític:

El Senyor digué a Moisès: «Digues a tota la comunitat dels israelites: sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.» No tinguis malícia als teus germans dins el teu cor. Reprèn els altres, si cal; així no et faràs responsable del seu pecat. No et vengis ni guardis rancúnia contra ningú del teu poble. Estima els altres com a tu mateix. Jo soc el Senyor.»

Salm responsorial

102

Beneix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneix el seu sant nom.
Beneix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

R. El Senyor és compassiu i benigne.

Ell et perdona les culpes
i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. **R.**

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.
No ens castiga els pecats com mereixiem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. **R.**

Llença les nostres culpes lluny de nosaltres
com l'Orient és lluny de l'Occident.

Lectura segona

1Co 3,16-23

Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, no sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres. Que ningú no s'enganyi ell mateix. Si entre vosaltres algú es té per savi segons la saviesa del món present, que es faci ignorant, per poder arribar a ser savi de veritat. Perquè, davant de Déu, la saviesa d'aquest món és ignorància. L'Esclusura diu: «Fa caure els savis en els seus propis paranys.» I també: «El Senyor sap què valen els pensaments dels savis: no s'aguanten més que el fum.» Per tant, que ningú no es gloriï de ser seguidor de cap home. Tot és vostre: Pau, Apol·ló, Quèfes, el món, la vida, la mort, el present, el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.

Al·leluia

1 Jn 2,5

Els qui fan cas de la paraula de Jesucrist han arribat de debò a estimar Déu perfectament.

Evangeli

Mt 5,38-48

Estima els enemics

Glòria Monés

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ja sabeu que, als antics, els van dir: "Ull per ull, dent per dent." Doncs jo us dic: No us hi torneu, contra els qui us fan mal. Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra.» Si algú et vol posar un plet per quedar-se el teu vestit, dona-li també el mantell. Si algú t'obliga a portar una càrrega un quart d'hora de camí, porta-li mitja hora. Dona a tothom qui et demani, no et desentenguis del qui et vol manllevar. Ja sabeu que van dir: "Estima els altres", però no els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel: ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè si estimeu només els qui us estimen, quina recompensa mereixeu? Els publicans, no fan també el mateix? I si només saludeu els germans, què feu d'extraordinari? Els pagans, no fan també el mateix? Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretà i
biblista

Què és la «justícia de Déu»?

Justícia (en grec *dikaïosyne*). La justícia de Déu no és el repartiment equitatiu dels béns entre tots els homes i dones. A la Bíblia, aquest mot designa l'activitat salvífica amb la qual Déu, actuant més com a Rei que com a Jutge, deslliura el seu poble dels enemics i el restableix en l'herència promesa als avantpassats, per fidelitat a l'aliança. Aquesta idea es distingeix clarament de la noció filosòfica i jurídica de justícia distributiva que recompensa les obres fetes. La justícia divina, en canvi, és l'acció salvadora de Déu que aconsegueix les promeses per pur do seu. Déu just justifica, torna just, fa justícia, allibera. L'home no pot justificar-se: només Déu justifica, perdona l'impíu no en virtut de les seves obres o de la pràctica de la Llei, sinó en virtut de la gràcia de Jesucrist, el Just ressuscitat, al qual el creient està unit per la fe. Per a l'ésser humà, la justícia és la resposta perfecta a l'amor de Déu. La justícia de l'home consisteix a ser «just», que és el que Déu vol que sigui, és a dir, estar en l'Aliança, en l'amistat amb Déu, gràcies a una vida conforme a la voluntat divina.

A Pau, sobretot a Romans, la veritable justícia no procedeix de les obres que es fan, sinó que és una gràcia del cel (Rm 1,17; 3,21) i transforma la humanitat. La resurrecció de Jesucrist té com a finalitat la «nostra justificació» (Rm 4,25): que esdevinguem amics de Déu. Així, «el fruit de la justícia serà la pau» (Is 32,17).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

Heu sentit (a la sinagoga) que s'ha dit... doncs jo us dic... (II)

Diumenge passat vam comentar les tres primeres antítesis (quatre, per desdoblament posterior de la segona); avui comentarem les dues restants. La quarta, «Ull per ull, dent per dent. Doncs jo us dic que no us resistiu al Maligne», ha fet forat tant a fons, que per dissort ha esdevingut una dita proverbial i que, si bé avui, en part, l'hem silenciada perquè ens n'avergonyim, continua essent la bandera de totes les petites guerres que encara tapissen de color negre el nostre planeta blau. Jesús personifica en «el Maligne» aquesta necessitat visceral de revenja de la naturalesa humana, on encara avui regna la llei del més fort, fruit de la selecció natural, motor de l'evolució. Per fer-li front, Jesús capgira del tot aquest instint natural proposant tres consells de carrer: parar l'altra galta, deixar-li l'abric si et demana el vestit, portar la càrrega imposada per l'adversari fent amb ell el doble de camí, i anul·lar la llei jueva del talió, avui encara vigent, amb un doble imperatiu: «Al qui et demana dona-li, i al qui et vulgui manllevar quelcom no li giris les espatlles.» La cinquena i darrera antítesi: «Amaràs el teu proïsme i odiaràs el teu enemic. Doncs jo us dic...», tot i que la segona part del manament jueu, «odiaràs el teu enemic», no es troba així en la Torà, és una expressió aramea, una llengua pobra en matisos, que equival a «no tens per què amar el teu enemic». Jesús n'inverteix completament els termes: «Ameu els vostres enemics, beneïu els qui us maleeixen, feu el bé als qui us odien», tres imperatius (conservats pel Còdex Beza) amb què desactiva qualsevulla pretensió de justificar la violència. Jesús ha superat del tot la curtedat de mires d'un poble que pretenia ser l'escollit de Déu, formulant un llenguatge d'abast universal: «A fi que esdevinguéu fills del vostre Pare que està en els cels, que fa sortir el sol sobre dolents i bons, i ploure sobre justos i injustos.» Tots els humans estem cridats a ser «fills de Déu».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)

Temps de durant l'any

(SALTERI: SETMANA 3)

FEBRER

19. DIUMENGE

Diumente VII de durant l'any (F), Verd. Lectures: Levític 19,1-2.17-18 / Salm 102 / 1 Corintis 3,16-23 / Mateu 5,38-48
SANTORAL: Conrad de Piacenza, erm.; Gabí, prev. i mr. Jordi, monjo.

20. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 1,1-10 / Salm 92 / Marc 9,14-29
SANTORAL: Amada, rel.; Eleuteri, b.; Júlia Rodzinska, b.; beat Maurici Proeta, rel.; Nemesi i Protasi, mr.

21. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 2,1-13 / Salm 36 / Marc 9,30-37. O bé: Sant Pere Damià (ML), Blanc.
SANTORAL: Misteriosa Llum de Manresa. Claudi, mr; Dositeu, monjo.

22. DIMECRES

Càtedra de Sant Pere (F), Blanc. Lectures: 1 Pere 5,1-4 / Salm 22 / Mateu 16,13-19
SANTORAL: Elionor, reina; Margarida de Cortona.

23. DIJOUS

Sant Policarp (MO), Vermell. Lectures: Siràcida 5,1-10 / Salm 1 / Marc 9,41-50
SANTORAL: Marta d'Astorga, vg. i mr.

24. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 6,5-17 / Salm 118 / Marc 10,1-12
SANTORAL: Modest, b.; Primitiva, vg.; Sergi, monjo i mr.

25. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 17,1-13 / Salm 102 / Marc 10,13-16
SANTORAL: Cesari; beat Sebastià d'Aparicio, rel.; Valeri, mr.

Josep Maria Tomasi. Un liturgista sant

A l'inici del mes de gener, quan tot just encetem un any nou, l'Església celebra la festa de Sant Josep Maria Tomasi, un sant italià, poc conegut popularment però molt estimat i venerat pels estudiosos de la litúrgia. Tomasi va néixer al 1649 a l'illa de Sicília, en una família noble i molt religiosa. De petit fou educat en les ciències humanístiques del Renaixement, sobresortint tant en les lletres clàssiques com en les modernes, especialment, la castellana, ja que havia d'heretar el nobiliari títol de «Grande de España». També li pertocava heretar els títols de duc de Palma i príncep de Lampedusa, illa siciliana on actualment hi acudeixen tants refugiats, molts dels quals moren ofegats al mar. En aquesta illa el papa Francesc va fer-hi el primer viatge del seu pontificat.

Tomasi va valorar els béns espirituals més que els béns materials de la terra, de la qual es considerava simplement un pelegrí. Tenia una innata inclinació al recolliment, a l'estudi i a la pregària. Un home espiritual i de virtuts. De jove, ja tenia predilecció pel cant gregorià i li agradaven les celebracions solemnes de la sagrada litúrgia, així com també, la lectura dels llibres antics i l'estudi de pergamins. Amb totes aquestes aficions no és estrany que optés per la vida religiosa, d'estudi i no tant per la social i política. Als 15 anys, amb

la benedicció de la seva família, entrà al convent dels pares Teatins de Palerm. El 1673, a la catedral de Sant Joan del Laterà a Roma, fou ordenat prevere.

Com a prevere teatí va ser un Home de Déu i un gran estudiós de les Sagrades Escripures, de la Sagrada Litúrgia i dels Sants Pares de l'Església. La recerca de les fonts bíbliques i litúrgiques fou la gran tasca seva. El seu llegat de treballs bíblics i de fonts litúrgiques, com són els antics sacramentaris, és d'un gran valor i riquesa en l'actualitat. Gràcies al cardenal Barberini, que li obrí les portes de la biblioteca vaticana, i a la reina Cristina Alexandra de Suècia, que el va protegir, facilitant-li còdex i manuscrits antics, Tomasi va poder desenvolupar la seva gran habilitat d'home de ciència i d'investigador nat, publicant moltes obres inèdites. Podem dir doncs, que

Va ser un gran estudiós de les Sagrades Escripures, de la Sagrada Litúrgia i dels Sants Pares de l'Església

El sant

Per Eduard Brufau

Beata Júlia Rodzinska

Entre els milions de víctimes de l'Holocaust nazi hi ha nombrosos màrtirs cristians, especialment a Polònia. Un d'ells és la beata Júlia Rodzinska (1899–1945). Nascuda en un poble del sud del país, ben aviat va quedar òrfena de pare i mare i va ser acollida i educada en un convent de dominiques.

Veient l'exemple de les religioses, a la jove Júlia se li va despertar la vocació, va pren-

dre l'hàbit de les filles de sant Domènec i dins de l'orde es va dedicar a la docència a diverses escoles i orfenats. L'any 1939, amb l'esclat de la II Guerra Mundial, Polònia va ser ocupada per l'Alemanya nazi i per l'URSS, i en un primer moment el convent de la beata va quedar a la part soviètica; llavors les religioses van haver de deixar l'activitat docent, però la beata Júlia la va continuar clandestinament, fins i tot quan es va produir la invasió nazi. Acusada d'ajudar la resistència polonesa la religiosa va ser enviada a un camp de concentració, on es va distingir per ajudar tant com va poder els altres presoners; durant una epidèmia de tifus declarada als barracons de les presones jueves, ella va ser de les poques persones que les assistia diàriament malgrat el perill de contagi. Finalment, va contraure la malaltia i va morir poques setmanes abans que el camp fos alliberat. Va ser beatificada per Joan Pau II el 1999.

F. Xavier Parés Saltor

Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpires@bisbaturgell.org

Tomasi fou investigador i autor de grans creacions litúrgiques de la seva època. Gràcies a ell, avui tenim fonts litúrgiques com el sacramentari Gelasià i el Gregorià, el Missal gòtic, i el Gal·licà, així com antifonaris i responsorials, leccionaris i evangeliaris... que no solament són llibres antics sinó també fonts litúrgiques amb les que s'han pogut enriquir els actuals llibres litúrgics del Vaticà II.

El papa Climent XI va nomenar Tomasi cardenal i fou tingut com a «Pare de la nova ciència litúrgica» ja que havia superat els grans liturgistes i investigadors que l'havien precedit. El primer dia de l'any 1713 va morir a Roma amb gran fama d'home savi i sant. L'any 1803, Pius VII el va beatificar, i el 1986, sant Joan Pau II el canonitzà. Entre les moltes esglésies romanes de visita obligada, a Sant'Andrea della Valle, en ple corso Vittorio Emanuele, hi trobem el sepulcre de sant Josep M. Tomasi, en un dels altars laterals. Si aneu a Roma no deixeu de fer-hi una visita. Els alumnes i professors de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, cada any honorem el nostre sant Tomasi amb una eucaristia que celebrem a l'església de Sant Gaietà dels pares Teatins a Barcelona. La seva festa és el dia 3 de gener per la glòria de Déu i exaltació de la Santa Mare Església.

Jornada d'Apostolat Seglar de Catalunya

Mn. Jordi Vila

Una vuitantena de responsables, representants, consiliaris i acompanyants de la fe d'associacions, moviments i grups laicals van participar en la quarta Jornada d'Apostolat Seglar de Catalunya, que es va celebrar el dissabte 28 de gener al Seminari Conciliar de Barcelona.

Després d'unes paraules de benvinguda d'Anna Almuni, delegada d'Apostolat Seglar de Barcelona, i de Mons. Xavier Novell, bisbe de Solsona i president de la Comissió Interdiocesana d'Apostolat Seglar (CIAS), la jornada va començar amb una pregària a la capella del Seminari, animada pels participants de la diòcesi de Vic.

El Dr. Joan Planellas, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, va dictar la ponència de la jornada, que duia per títol *Comunitats laicals i comunió diocesana*. Després d'exposar la dimensió comunitària de la vida cristiana, el deure missioner de tot batejat, alguns punts de la teologia del laicat i de l'associacionisme en l'Església, va enunciar diverses qüestions a tenir en compte davant de la realitat actual: la necessitat de recuperar una Església més corresponsable, l'error de reduir sovint la teologia del laicat a l'àmbit dels ministeris i serveis a l'interior de l'Església, els criteris d'eclesialitat a l'hora de discernir el valor de les associacions i la necessitat de prioritzar els moviments evangelitzadors laicals capaços de treballar conjuntament en el marc diocesà.

Taula rodona

Tot seguit, el Dr. Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia (URL), va moderar una taula rodona en la qual van participar Anna Badiell (Opus Dei, Barcelona), Josep Anton Belchi (ACO, Lleida), Beni López (Adsis, Barcelona), M. Mercè Sardà (ACG, Tarragona), Albert Tarradellas (CVX, Barcelona) i Beatriz Zúñiga (Joventuts Marianes Vicencianes, Madrid). Tots ells van presentar experiències concretes de

Hi van participar una vuitantena de responsables, consiliaris i acompanyants de la fe d'associacions, moviments i grups laicals

coordinació i participació en la vida parroquial i diocesana, i van tenir ocasió d'exposar el que demanen a les esglésies diocesanes de cara a una millor articulació.

Durant la taula rodona, Mons. Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, es va fer present i va saludar els assistents amb molta cordialitat.

La Jornada va concloure amb l'eucaristia, presidida per Mons. Xavier Novell i concelebrada per diversos preveres, i amb el dinar, compartit en un ambient ben animat.

La Llar d'Acollida Magdalena Bonamich compleix tres anys

Xavier Aymerich

El 25 de gener va fer tres anys de la inauguració de la llar per a persones sense llar Magdalena Bonamich.

En el transcurs d'aquest anys, fem una valoració positiva d'aquest equipament que ha donat resposta a una realitat que ens anàvem trobant a les diferents acollides de Càritas, ja siguin parroquials o de la diocesana, en les quals se'ns apropaven persones amb una problemàtica molt concreta, que era el fet de no tenir una llar o de no disposar d'un espai on poder viure dignament.

La Llar d'Acollida Magdalena Bonamich pretén oferir una llar a les persones on poder començar processos amb l'acompanyament dels agents de Càritas diocesana de Sant Feliu de Llobregat.

Per dur a terme aquesta tasca d'acompanyament, ens hem coordinat amb els diferents Serveis Socials dels municipis de la diòcesi i en especial amb els de l'Ajuntament de Molins de Rei.

Per la casa han passat un total de 18 persones, homes i dones d'edats compreses entre els 22 fins els 65 anys, de les quals 6 persones han estat derivades pels Serveis Socials de Molins de Rei. I en l'actualitat tenim una llista d'espera de 10 persones. Som conscients que som un granet de sorra i que no podem arribar a cobrir totes les demandes que rebem.

Voluntaris i professionals

La tasca d'acompanyament ha estat desenvolupada per un equip format per voluntaris i professionals i amb el suport de la Càritas interparroquial de Molins de Rei i Càritas diocesana de Sant Feliu de Llobregat.

L'objectiu de la casa és cobrir la necessitat que tenen les persones d'allotjament i, en la mesura de les possibilitats, cercar alternatives per tal que puguin viure autònomament i que no hagin de dependre d'entitats socials.

Però la realitat és una altra, i cada cop costa més arrencar els processos

d'autonomia personal, ja que el mercat d'habitatge no s'ajusta a la realitat econòmica que tenen les persones que passen per la llar. Aquest fet condiciona la sortida de les persones de la casa; l'estança d'una persona a la llar pot oscil·lar dels 12 als 20 mesos, fins que troba una alternativa.

L'aposta de futur és poder conscien-

ciar la resta de la societat que el dret a l'habitatge ha de ser factible i amb garanties per a aquelles persones que, de vegades, en queden al marge.

Des d'aquestes línies volem agrair la figura de la senyora Maria Magdalena Bonamich, ja que gràcies a ella ha estat possible fer visible una realitat que molts cops queda amagada.

Ventres de lloguer

Es debat sobre els ventres de lloguer, tema sobre el qual ja es van manifestar a favor alguns polítics al nostre país quan en el ple del Parlament europeu, amb data 30 de novembre del 2015, es va condemnar la pràctica de la maternitat de lloguer.

En un futur no llunyà un percentatge d'éssers humans podrà dir que són «un caprici». Sí, són producte del caprici dels progenitors que, després d'una acurada selecció per catàleg del material genètic, ha estat desenvolupat al ventre llogat. Tot un procés com qui compra qualsevol cosa per internet o va a un supermercat. En aquest cas no s'admet devolució, tot i que potser amb la possibilitat de rebutjar-lo si alguna cosa surt malament (llegiu avortament).

Éssers que no podran preguntar ni saber mai res dels seus avantpassats, fins i tot d'algun dels progenitors, en fi, sense arrelament familiar. L'ésser humà té una dignitat i no pot ser comercialitzat com si fos un objecte de consum. Es juga amb la natura i s'atempta contra la dignitat de la persona. Tot això esgarrija quan es té una mica de sensibilitat i valors morals.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

La Quaresma

D'aquí a unes setmanes començarà la Quaresma, un temps litúrgic que ha de ser vist com un recés col·lectiu de quaranta dies, al llarg dels quals l'Església, proposant als fidels l'exemple de Crist en la seva retirada al desert, es prepara per a la celebració de les solemnitats pas-

Quan descobrim flors als femers

L'esperança reneix cada dia en un cor cristià. I no em refereixo a l'esperança que sorgeixi immediatament una societat més justa en què hagi desaparegut la corrupció. Tampoc no penso que la convivència dels homes es faci de seguida més humana, més cristiana. Ni se'm passa pel cap que aparegui, com del no-res, un règim econòmic que es preocupi més de la dignitat de les persones que de produir i guanyar més diners.

Lògicament, l'esperança que ens mou el cor en la vida de cada dia també anhela això, i cadascú al seu lloc procura lluitar perquè no passin segles sense aconseguir-ho. Em refereixo a aquella esperança que rebrota dins del cor i ens anima a continuar lluitant per un món millor, quan descobrim flors als femers del món; quan veiem que David venç de nou Goliat.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

quals, amb la purificació del cor, una pràctica perfecta de la vida cristiana i una actitud penitencial. Entre els aspectes pastorals de la Quaresma convé ressaltar el foment dels exercicis espirituals, les peregrinacions, com a signe de penitència, les privacions voluntàries, amb el dejuni i l'almoina, i les obres caritatives i missioneres.

MARIA ANTÒNIA SELLES
Berga

Sang martirial

El 7 de febrer passat l'Església va commemorar la festa del beat fra Anselm Polanco, bisbe de Terol, assassinat el 1939 als afores del Pont de Molins (Alt Empordà). Havia exercit una gran tasca social a favor de les famílies humils, l'educació dels nens i l'auxili dels malalts.

En esclatar la guerra civil, es va negar a abandonar Terol. Les tropes republicanes, que van ocupar

la població el desembre del 1937, van detenir el senyor bisbe i li van arrancar la creu pectoral amb fúria i insults. El van dur presoner a València; després el van traslladar a Barcelona i, més tard, el van dur fins a la frontera. Va ser assassinat juntament amb el vicari general Mn. Felip Ripoll, per les tropes del coronel Líster. També van assassinar 42 presoners de guerra. Van calar foc a les mates que tapaven els cadàvers i van marxar a França.

La Providència ha obsequiat l'Empordà amb la sang martirial del bisbe Polanco i de Mn. Ripoll. L'Església els va beatificar el 1995. Cada any, els cristians de Girona, amb l'associació Hispania Martyr, visitem el monument bastit amb pedra, als afores del Pont de Molins, i preguem per la beatificació dels 195 sacerdots de la diòcesi, màrtirs de la fe, immolats els anys de persecució religiosa 1936-1939.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

I TU TAMBÉ ETS PARTIDARI DE TORNAR A UN CRISTIANISME MÉS AUTÈNTIC, COM EL DELS PRIMERS SEGLES ?

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Fe i pràctica

En entrevistes a persones conegudes que apareixen sovint a la premsa acostumo a llegir aquesta expressió: «Soc creient però no practicant.» No m'ha convençut mai. Per a mi, anar a missa els diumenges i festes forma part de viure la meva fe, però, pel que veig, per a molts això és irrellevant. Què els diria a aquestes persones?

No és estrany trobar persones per a les quals «creure» equival a «pensar», «opinar» i poca cosa més. Aquest concepte de fe té molt poc a veure amb la fe cristiana. El cristianisme és una experiència de vida, i una fe que no és vida, que no transforma la vida, no serveix per a gran cosa. De què serveix una fe que queda circumscrita a un exercici mental o sentimental irrellevant per a la vida? Pel que fa als qui es declaren «creients no practicants», m'agrada, si m'ho permeten, convidar-los a un diàleg aclaridor. També ho pot fer vostè. Per començar preguntí'ls què és exactament el que creuen i què és el que no practiquen. Creuen i practiquen la veritat, la justícia, la misericòrdia, la solidaritat que brollen de la fe? Ho practiquen? Sovint, aquest «no practicant» se circumscriu simplement a no participar habitualment en l'eucaristia i no en la totalitat de la praxi cristiana. Si li diuen que creuen en Jesucrist i en el seu evangeli, convidi'ls a precisar quins punts creuen fermament. Creuen en l'amor provident de Déu i en la invitació de Jesús a comunicar-nos filialment amb Ell amb la pregària que ens va ensenyar? Llavors seria normal que preguessin habitualment. Creuen que tots estem cridats a la filiació divina i a la fraternitat? Llavors la pràctica correcta seria que vinguessin i tractessin consegüentment les persones. Creuen que Jesús ens va demanar no tornar mal per mal i perdonar fins i tot els nostres enemics? Creure-ho i no practicar-ho seria una contradicció greu i una incoherència manifesta. La fe comporta les obres de la fe.

L'apòstol Jaume desafiava aquells que deien tenir fe (ser creients) i no manifestar-la en les obres (no practicants) que li demostrassin la fe sense obres. I el mateix apòstol no parla de la possibilitat d'una «fe morta», inoperant per a la nostra salvació. Quan el problema és la missa, cal convidar-los a descobrir que l'Eucaristia forma part de l'experiència cristiana segons la voluntat del Senyor. Creure també significa obeer. Rere l'expressió «soc creient no practicant» es pot amagar comoditat i superficialitat. També ignorància inculpada que pot i ha de ser combatuda.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Pelegrinatges 17

LLOCS SANTS DE JORDÀNIA

Pelegrinatge diocesà presidit per
Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona

Del 16 al 23 de febrer

Roma

Audiència + Assís

Del 14 al 17 de març

ÍNDIA DEL SUD

Del 7 al 18 de març

Exotisme, diversitat, natura,
cristianisme i molt més

PELEGRINATGE A FÀTIMA

Celebració del
Centenari de
les aparicions
de Nostra
Senyora de
Fàtima

Del 31 de març al 2 d'abril

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

ARMÈNIA

Del 25 d'abril al 2 de maig

SUD-ÀFRICA

Del 15 al 26 d'octubre

Deixeu-vos enamorar per Àfrica i veniu amb el **Club + Amics**, descobrireu la seva cultura, fauna i la seva àmplia flora i els seus meravellosos capvespres.

Toth@m amb Francesc

Bloguers con el Papa defensa el Magisteri de l'Església a les xarxes socials

Rosa María Jané Chueca

Bloguers con el Papa (www.bloguersconelpapa.com) és una associació que es va crear el 2011. Va néixer arran d'uns bloguers que ja es coneixien per internet i que van coincidir a Madrid a la Jornada Mundial de la Joventut. «Allà, compartint experiències, van veure la necessitat d'estar associats, sobretot pel que fa a la defensa del papa Benet XVI, que aleshores era bastant criticat tant dins com fora de l'Església. La nostra idea és fer costat al Papa, al seu ministeri», explica a *Catalunya Cristiana* Joan Palero, un dels coordinadors de l'entitat.

Amb el pas del temps, Bloguers con el Papa s'ha redireccionat cap a les xarxes socials i disposa de dues pàgines a Facebook: Escuela de bloguers con el Papa i Cum Petro. La primera pràcticament ha deixat la seva funció original de formació per a futurs bloguers i ha passat a ser una pàgina d'evangelització; la segona és una pàgina d'enllaços de notícies on a més es poden fer comentaris.

L'objectiu de Bloguers con el Papa és, segons Palero, «fer llum sobre decisions i opinions de l'Església pel que fa a temes que poden crear certa confusió. Tractem d'oferir arguments per demostrar que el Papa "no ha sortit de mare"».

Amb la publicació de l'exhortació apostòlica *Amoris laetitia*, «hi va haver una reacció molt forta contra el Papa», recorda Joan Palero, «i Bloguers con el Papa, sobretot des de Mèxic, ha anat fent un seguiment amb imatges, textos, pregària... sempre donant suport al Papa». Des de l'associació es deixa molt clar que «la intenció és crear diàleg, que qui hi estigui d'acord pugui dir per què i qui hi estigui en contra també es pugui explicar. No hi ha "bons i dolents", sinó que l'Església sempre ha cregut,

com va dir Pau VI, que és diàleg. Ens asseiem i en parlem, no ens volem imposar ni lluitar uns contra els altres. No hi ha guanyadors i vencedors, simplement hem de dialogar».

Un altre punt d'inflexió ha estat la celebració dels 500 anys de la Reforma luterana. Per a Joan Palero, «la frase més utilitzada de les persones que hi estan en contra és que "no hi ha res a celebrar". El que diu el Papa és que és una celebració de Crist, catòlics i protestants estan units a Crist. És bo que catòlics i protestants, units a Crist, celebrin Crist. El papa Francesc el que fa és ser positiu en la visió de la Reforma. L'Església passava moments foscos i Luter el que fa és aixecar la veu contra aquests abusos. El Papa parla de Luter des d'aquest punt de vista i és un punt de vista positiu perquè Luter no volia trencar l'Església i si es va trencar va ser per l'estira-i-arronsa d'uns i altres». I adverteix: «El problema és que ara vulguem fer el mateix que llavors...»

Vetllar per la comunió

Sobre les crítiques al Pontífex que circulen per les xarxes, Palero és categòric: «És preocupant. Els catòlics creiem en un Déu que és comunió; creiem en l'Església que és una, santa, catòlica i apostòlica; creiem en la comunió dels sants... la comunió és Déu amb nosaltres i nosaltres entre nosaltres. Tot el que trenqui la comunió és molt preocupant, no es pot prendre la ruptura de la comunió eclesiàstica com una cosa sense importància.» Tanmateix, reconeix que «a la xarxa hi ha de tot i sembla que les xarxes socials augmenten les crítiques contra el Papa. És un percentatge petit, però fa molt de soroll. Crec que la majoria de la societat i de l'Església està amb el papa Francesc».

Així i tot, què hi ha rere aquests atacs? Palero considera que es tracta

de «tradicionalisme, una manera d'arrelar-se al passat, se senten amenaçats en pensar que les coses estan canviant. Això és perdre de vista que l'Església és un poble que camina, no és una cosa que està estacionada ni entotsolada, tancada dins d'una bombolla... no crec que les crítiques vinguin per maldat o ignorància, em sembla que és una manera d'arrelar-se en les "glòries" passades».

S'ha dit diverses vegades que Francesc no necessita que el defensin, cosa que Joan Palero comparteix, però matisa que «molts cops les paraules són necessàries per aclarir el dubte que pugui quedar o la mala interpretació del que diu el Papa».

Francesc es caracteritza per un llenguatge directe, planer i senzill, cosa que facilita a Bloguers con el Papa defensar-lo a les xarxes socials. «Es-

coltar Francesc», diu Palero, «és com escoltar la veu del meu rector, d'algú que sento proper, que parla el meu idioma posant-se al meu nivell. Però és veritat que pot tenir relliscades, però com qualsevol altra persona».

«Qui tingui orelles que escolti», assenyala Jesús a l'evangeli. Podríem parafrasejar-lo dient: «Qui vulgui entendre el papa Francesc que ho entengui.» És a dir, que és qüestió de «voler» comprendre el que diu, per la qual cosa cal tenir en compte la cultura llatinoamericana, les seves expressions, la seva forma de parlar... Joan Palero ho explica amb un exemple molt evident: «Quan van ensenyar a Francesc el bastó de santa Teresa d'Àvila, ell va dir: "¿Con este bastón andaba la vieja?" No hi ha expressió més carinyosa per a un argentí que "la vieja" perquè és així com es refereixen a la mare. Molts no ho van entendre així i es van pensar que el Papa menyspreava la santa... en realitat, era tot el contrari! I molta gent es val d'aquestes coses per atacar el Papa. Cal voler entendre el Papa i està molt clar el que diu, no és gens ambigu com molts creuen...»

Bloguers con el Papa també rep crítiques, se'ls acusa de «papòlatres». Joan Palero somriu i respon que «nosaltres estem amb el ministeri petrí. Vam néixer amb Benet XVI i després d'ell ha vingut Francesc, i després d'ell en vindrà un altre... no és que siguem partidaris d'una determinada teologia ni d'una pastoral, sinó que donem suport a un ministeri d'unitat en l'Església». Per a aquest bloguer, «l'Església veu la necessitat de dur la Bona Notícia als mitjans digitals. No només es tracta d'evangelitzar, sinó de viure la comunió». I conclou: «L'objectiu principal és que la Paraula de Déu, la Bona Notícia, sigui proclamada, que la veritat es transparenti i pugui ser explicada si hi ha algú que no l'entén.»

JOAN PALERO

«Cal voler entendre el Papa i està molt clar el que diu, no és gens ambigu com molts creuen...»

«L'objectiu principal és que la Paraula de Déu, la Bona Notícia, sigui proclamada»

Es prega tocar, tocant es prega

Guido Dettoni della Grazia, l'escultor que convida a tocar la seva obra

Carme Munté

Tinc la petita escultura de Maria a la mà mentre segueixo les instruccions del seu creador, l'escultor milanès Guido Dettoni della Grazia: «Es prega tocar. Tocant es prega.» M'assabento que molta gent prega o fa meditació amb la imatge de Maria a les mans. És més, moltes persones la porten sempre a la butxaca en la seva mida més petita.

Arreu del món hi ha 100.000 reproduccions, en diferents formats, d'una obra que Guido Dettoni della Grazia va trigar tres anys a crear i que avui dia, vint anys després, encara li continua deparant moltes sorpreses. «La primera Maria va sorgir l'any 1995, fa 23 anys, i encara continua passant de mà en mà», m'explica Guido. «És la gent, i no el mercat, qui l'ha cotitzada.»

A Guido Dettoni li consta que el papa Francesc també la té, perquè algú que havia visitat la mostra permanent d'Assís l'hi va portar. «Sempre he refusat portar Maria al Papa perquè considero que no em correspon a mi fer-me publicitat, és de mal gust, però algú que va visitar la mostra d'Assís i va quedar tocat n'hi va portar una reproducció.» Dies després, Francesc va fer unes declaracions que Guido Dettoni considera reveladores: «El tacte és el més religiós d'entre tots els sentits.»

«Fins que no toques la imatge no la comprens del tot. La seva totalitat només t'arriba quan la contens a les mans», em diu Guido, alhora que em parla del seu procés creatiu: «Primer faig una estona de meditació perquè quan he de treballar m'he de buidar, no he de tenir intencions intencionades. Un cop iniciat el procés creatiu, les mans van modelant fins que sento que ha arribat el moment d'obrir els ulls i descobrir l'obra. Després la interpretes i li dones nom. És fruit del més pregon de l'ésser: de la teva memòria, de les teves experiències. Tot el que has viscut pren forma en el moment que et deixes anar.» Guido defineix aquest moment com a *aleteia*, concepte filosòfic grec que significa desvetllar el que estava ocult, el que és veritable.

L'obra és una creació de l'artista, això no es pot negar, però segons Guido cada persona que la toca li dona un nou significat. «Maria és una obra universal. He vist jueus, musulmans, hindús i persones no creients amb Maria a les mans. Hi ha gent que m'escrui per dir-me que ha demanat de ser enterrada amb aquesta obra.»

I amb la imatge entre les mans recorda l'exposició de Maria a la Pia Almoina de Barcelona l'any 1998 i el recorregut posterior per les diòcesis catalanes, franceses, italianes i alemanyes. També va arribar a la Universitat Pontifícia Gregoriana de Roma i, fruit d'això, va passar a ser exposada de forma permanent a l'església de

Guido Dettoni, al claustre del monestir de Pedralbes.
Agustí Codinach

Agustí Codinach

Amb la imatge de Maria a la mà.

Exposició permanent de Maria a Assís.

Santa Maria de les Roses d'Assís. Així mateix, el proper mes d'abril és previst que una gran imatge de Maria s'installi al centre d'acollida dels refugiats de l'illa italiana de Lampedusa.

Obra d'inspiració cristiana

Al gran parc del castell Sforzesco de Milà es va gestar la vocació artística de Guido Dettoni della Grazia, nascut a Milà l'any 1946. «De petit», explica, «em portaven al parc a jugar. Fent pastetes amb l'aigua de la font vaig descobrir la relació entre les meves mans i la matèria.» Aquella descoberta, unida al testimoni de la seva mare, que era escultora, va ser el punt de partida d'un itinerari artístic que ha combinat pintura i escultura, fins a acabar-se centrant en aquesta darrera disciplina.

Les primeres obres místiques d'inspiració cristiana són dels anys seixanta, molt centrades amb el rostre de Crist i el Crucifix. Amb Maria, la seva experiència plàstica passa a centrar-se en la figura femenina i «en la importància de la dona per al futur de la humanitat». D'aquí que a partir d'aquell moment la seva rúbrica artística inclogués el «della Grazia», el cognom matern. Altres obres d'inspiració cristiana són *Tau*, la *Creu de Betlem*, la *Creu del Pelegrí*, el *Rostre de Crist*, *Resurrecció*, *Calze i patena* i la *Mare de Déu de Pontmain*. Pel que fa a l'obra no religiosa podem destacar la col·lecció *Àguiles* o la *Nuredduna*.

Més informació: www.maria.tk.

Milà, Barcelona, Mallorca

Després de vint anys residint a Palma de Mallorca (l'obra *Rostre de Crist* s'exposa de forma permanent a l'església de Sant Miquel de Palma), Guido Dettoni della Grazia s'ha establert definitivament a Barcelona, la ciutat que li va robar el cor l'any 1960, quan tenia 14 anys.

Aleshores va conèixer la ciutat en unes vacances familiars però quan de més gran ja s'havia emancipat va tenir clar quin havia de ser el seu destí. «La pregunta no és tant per què vaig venir a Barcelona, sinó què m'hi va retenir.» I el que l'hi va retenir va ser conèixer una ciutat i un país que el van encisar. «A Catalunya vaig tocar país, vaig tocar nacionalitat, vaig tocar identitat.» I per això «l'he escollida com a casa meua», confessa aquest escultor que, amb humor, es reconeix «infectat pel *virus catalanicus*». No va trigar a aprendre el català i a amarar-se de la cultura i la història catalana. Per això, als seus 71 anys, ha optat per centralitzar tota la seva obra (gestionada per la Fundació Nesher) a Barcelona, si bé continua tenint nacionalitat italiana i estudi a Assís.

El volum de l'obra inèdita de Guido Dettoni és ingent: unes 200 obres que ningú no coneix encara. Caldrà estar atents, doncs, al moment que retiri el vel que les cobreix.

Taller d'escultura amb els alumnes.

Ampliació tallada en fusta, de l'obra «Tau».

Handsmatter: procés creatiu col·lectiu

L'obra de Guido Dettoni della Grazia és resultat de l'encontre directe entre les mans i la matèria que ell modela, sovint amb els ulls embenats. «Les mans veuen i els ulls toquen fins a descobrir la forma final que és destinada a les mans de tothom, de manera que l'escultura original és després engrandida per tal que allò que contenim ens pugui al seu torn contenir», explica l'escultor d'origen milanès. Comunicar i compartir: dues voluntats que unides en la pràctica de l'art l'han dut a concebre el procés creatiu col·lectiu Handsmatter.

Fruit d'aquest treball ha posat en marxa el projecte Xarxa per la Pau (www.peacenetwerk.tk), que s'ha iniciat a Assís, Praga, Finlàndia i, des de fa unes setmanes, a Catalunya. La seva vocació, però, és planetària.

«La idea és que el procés creatiu que jo faig amb els ulls embenats el fem tots junts», expressa Guido Dettoni, mentre m'ensenya davant l'ordinador el programa informàtic que s'ha creat expressament per dur a terme el projecte. Perquè, d'una banda, es tracta de crear amb les mans una peça original i, de l'altra, de fer-ne fotos dels diferents angles per després compartir-les a internet, combinar-les crear portes de la pau o il·lustracions inspirades en la pau. No únicament es comparteixen imatges, sinó també reflexions al voltant de la pau. «Grups de persones es reuneixen per ser introduïdes a parlar de la pau, sentir la pau, modelar la pau per fer-la», així resumeix Guido l'experiència.

A Catalunya la iniciativa ha començat a l'escola el Brot de Sant Joan Despí, amb vint alumnes d'ESO, i continuarà molt properament a la Institució Cultural d'Arts i Humanitats (ICARTH), sempre a Sant Joan Despí, amb una vintena més d'alumnes. La idea, però, és que s'escampi com una taca d'oli i que sigui auspiciada per algun organisme oficial.

Més informació: www.handsmatter.tk.

RàdioEstel

senzillament... **BONA MÚSICA**

De dilluns a divendres de 8 h a 17 h
FÓRMULA ESTEL

Actualitats científiques

Atenció als elefants africans!

És cosa ben sabuda que cal vetllar per conservar la fauna i flora existents si no volem que es degradi el nostre habitat Terra. Ho diu i ho demostra l'ecologia sensata. La pèrdua d'una espècie pot originar danys irreparables, sobretot si és de les que tenen un paper important en l'equilibri biològic. Els elefants africans es troben en aquesta categoria, és clar. Però ens trobem ara que estan minvant d'una manera alarmant per culpa dels homes. La caça furtiva per obtenir-ne l'ivori es fa cada vegada més intensa.

Tenim davant dels ulls el resultat de l'estudi fet sobre això per part de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), que va presentar-ne un informe a la Convenció Internacional sobre Comerç d'Espècies Amenaçades de Fauna i Flora Silvestres (CITES). S'hi diu que el càlcul d'elefants existents a l'Àfrica l'any 2006 donava 526.325 exemplars i el de 2015 només 415.428, cosa que ens diu que en menys de 10 anys la població elefantina havia baixat en un 20%.

Causas d'aquest descens tan elevat? Són ben clares: a l'Àfrica hi ha hagut un increment de la caça d'elefants il·legal per aprofitar l'ivori, com no s'havia vist mai des dels anys setanta i vuitanta, en què es va declarar il·legal aquesta caça. I això, diu l'informe, planteja una amenaça creixent per a la supervivència de l'espècie. Però si aquesta caça és il·legal, com és que ara ha augmentat

A l'Àfrica Oriental la població d'elefants s'ha reduït gairebé a la meitat des del 2006.

tant? Resposta: no hi ha prou vigilància per part dels països implicats. Sobretot als estats de l'Àfrica Oriental (Etiòpia, Kènia, el Sudan del Sud, Somàlia, Ruanda, Burundi i Tanzània), on la població d'elefants s'ha reduït gairebé a la meitat des del compte del 2006, és a Tanzània on més: passen del 60% els que han desaparegut.

El comerç internacional d'ivori també va ser prohibit per la Convenció

CITES el 1989, però hi ha països que ja no en fan cas. Els estats involucrats en són còmplices per corrupció o negligència. Tailàndia, concretament és un forat negre, és un punt clau per al blanqueig dels ullals d'elefants. Com que les lleis permeten vendre ivori d'elefants morts, s'aprofiten per blanquejar grans quantitats de material il·legal. I com que hi ha molta demanda per part de països asiàtics (sobretot

Xina, Hong Kong, Tailàndia, el Vietnam i Japó) el comerç no s'atura.

Què dir-hi a tot això? Luis Suárez, responsable de l'organització conservacionista WWF a Espanya, diu: «Els països han d'aprovar plans nacionals per lluitar contra aquest tràfic il·legal i reportar-los a la Convenció CITES; de manera que, si no ho fan, puguin ser sancionats.» No cal dir que també ho creiem així nosaltres.

Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Gent de casa

Francesc de Paula Clerch i Margall, científic i educador

Nascut a Sabadell el 9 d'octubre del 1828, Francesc de Paula Clerch i Margall va ingressar amb 18 anys al Seminari que els Escolapis tenien a la població de Moià. Després passà a l'Escola Pia de Sant Antoni, a Barcelona, on es va dedicar a l'ensenyança de minyons.

Potser hauria estat un escolapi més, un abnegat mestre a les Escoles Pies, si no fos perquè Déu el va destinar a ser un pioner de la congregació a les Amèriques. El 1857, quan el català sant Antoni Maria Claret era arquebisbe a l'illa de Cuba, el pare Clerch fou enviat a les Antilles per obrir una nova escola. Fou l'inici del gran arrelament que els escolapis van assolir a Cuba.

El pare Clerch va residir trenta anys a Cuba. No només hi va fer la primera fundació, sinó que treballà en diversos llocs. Va ser catedràtic de Física i Ciències Naturals a l'Escola Normal Cubana i rector dels col·legis de Guanabacoa i de Camagüey. També va crear el Museu Nacional de Mineralogia de Cuba. Quan dirigí el col·legi de Guanabacoa, va instal·lar-hi un Museu d'Història Natural.

La gran afició del P. Clerch era la conquiliologia; a ultramar va créixer, ja que tenia a l'abast

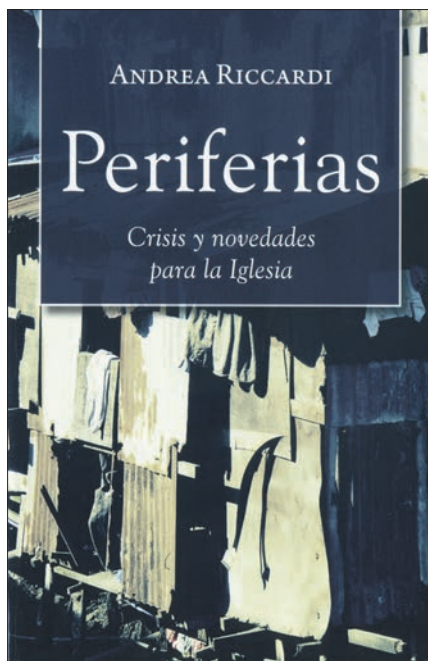
molt material. Allà va descobrir noves espècies de mol·luscs desconegudes per la ciència fins aquell moment; la seva projecció científica arreu del món aniria creixent fins a convertir-se en un especialista rellevant.

Publicà el *Catálogo de minerales de la isla de Cuba*. Fou guardonat a París i també a l'Exposició Internacional de Barcelona del 1888. L'any anterior ell ja havia retornat a la península. El juny del 1887 havia arribat a Sevilla amb el propòsit d'establir-hi un col·legi.

Amb l'ajut del cardenal arquebisbe fra Ceferino González va poder adquirir, de mans del comerciant Saturnino Fernández de la Peña, l'1 de setembre del 1887, el palau de Montequinto, que havia estat dels ducs d'Arcos i d'Osuna, i posteriorment de la poetessa Gertrudis Gómez de Avellaneda. S'hi va instal·lar amb quatre religiosos més. El 8 de gener del 1888 obrien oficialment el *Colegio Calasancio Hispalense*, que en el primer any tingué una trentena d'alumnes interns.

Retornat a Barcelona, bo i engegada l'obra sevillana, s'incorporà al col·legi dels Escolapis de Sant Antoni, on havia començat d'ensenyant. Va morir, als 71 anys, el 2 d'abril del 1900.

ANDREA RICCARDI
Periferias. Crisis y novedades para la Iglesia
San Pablo, 2017, 190 pàg.

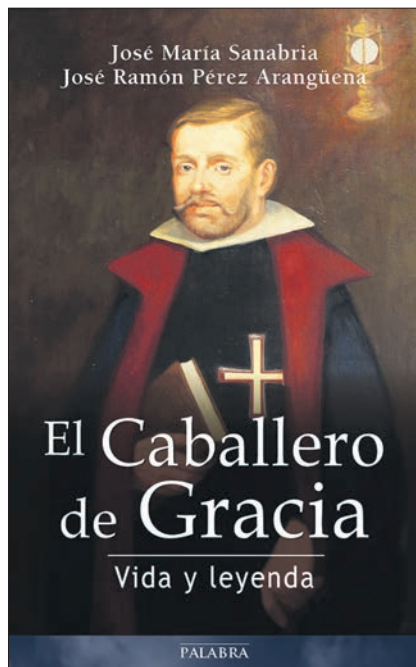
Des del seu pontificat, el papa Francesc ha fet una crida a l'Església perquè surti d'ella mateixa i es faci present a les perifèries geogràfiques i existencials del món. Andrea Riccardi fa un repàs de les antigues perifèries del cristianisme, des de la Bíblia fins al monacat cristià, i relata algunes experiències de presència de l'Església a les perifèries del segle XX.

JOSÉ CARLOS BERMEJO
Espiritualidad para ahora
Desclée De Brouwer, 2016, 176 pàg.

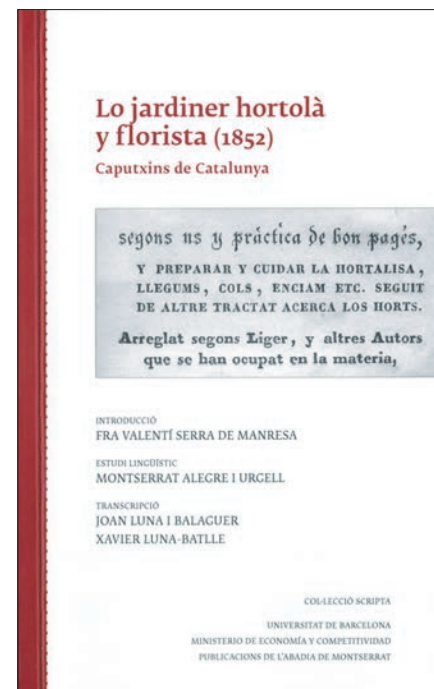
Aquestes pàgines conviden a conrear l'hortet del nostre cor, el nostre esperit. Els verbs als quals es refereixen són d'acció. Conviden a fer alguna cosa que ens permeti descobrir el nostre ésser més genuí i el dels altres. Són verbs (escoltar, mirar, assaborir, acollir, perdonar, cuidar...) que humanitzen, que és el mateix que dir que són verbs de l'esperit.

JOSÉ M. SANABRIA i JOSÉ R. PÉREZ ARANGÜENA
El Caballero de Gracia
Palabra, 2016, 176 pàg.

Amb motiu del cinquè centenari del seu naixement, aquesta biografia de Jacobo Gratij —conegut com el Cavaller de Gràcia— pretén donar a conèixer la vida i obra d'aquest personatge: diplomàtic a la Santa Seu, mecenes (sobretot de la música i la literatura), sacerdot, etc. Va promoure institucions d'atenció als més desfavorits de la societat.

CAPUTXINS DE CATALUNYA
Lo jardiner hortolà y florista
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2016, 174 pàg.

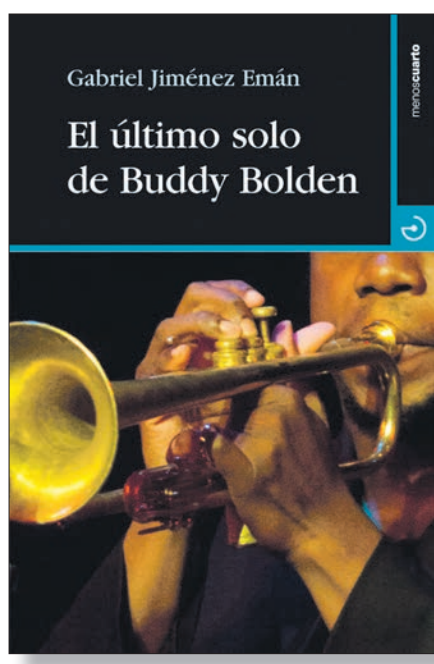
Aquest manual d'horticultura i jardineria, escrit per un frare caputxí de qui no coneixem la identitat i publicat a mitjan segle XIX, es torna a editar amb una introducció de fra Valentí Serra de Manresa, l'estudi lingüístic de Montserrat Alegre i la transcripció de Joan Luna i Xavier Luna-Batlle. Una joia literària i de gran interès agronòmic.

JUANMA AGULLES
La destrucción de la ciudad
Catarata, 2017, 126 pàg.

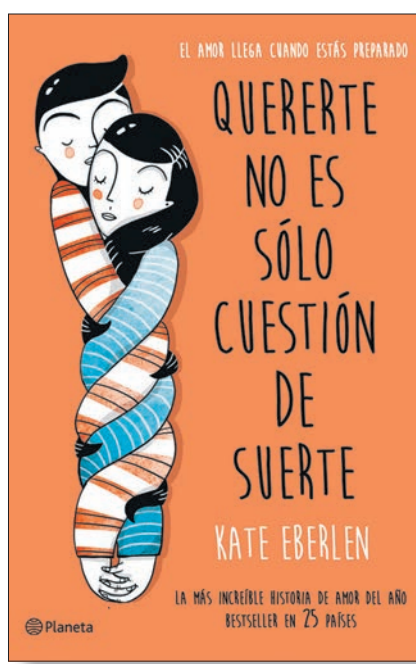
Podem continuar anomenant ciutats al que s'ha construït durant els dos darrers segles d'industrialització? Megalòpolis i tecnòpolis proliferen avui, esborrant els límits interns i externs sobre els quals històricament s'ha construït la ciutat. En aquest assaig, es presenta un recorregut per les diferents formes que ha adoptat la destrucció de la ciutat.

GABRIEL JIMÉNEZ EMÁN
El último solo de Buddy Bolden
MenosCuarto, 2016, 78 pàg.

El jazz potser és la música popular de més influència. Tanmateix, molts dels seus intèrprets van patir pobresa extrema, segregació racial... Aquest patiment els va dotar d'una aura d'heroisme cultural i els va convertir en icones de l'autenticitat artística i social. Un homenatge als pioners del jazz, que van marcar de manera inesborrable la sensibilitat contemporània.

KATE EBERLEN
Quererte no es sólo cuestión de suerte
Planeta, 2017, 526 pàg.

Tess és a Florència aprofitant les vacances abans de començar la universitat. D'altra banda, Gus també està de vacances en aquesta ciutat italiana, però l'únic que desitja és escapar de tot. Durant un segon fugaç, les seves vides s'entrecreuen i els setze anys següents tot sembla indicar que estan predestinats a no conèixer-se... O potser sí?

CHEN GUANGCHENG
El abogado descalzo
Península, 2017, 464 pàg.

Aquesta història d'un home que es va rebel·lar contra el destí que l'esperava com a invident a la Xina rural dels vuitanta, a qui ningú no va ensenyar a llegir ni escriure fins als divuit anys, i que va tenir clar que hauria de lluitar per guanyar-se els seus drets com a ciutadà. Un activista que va creure en la capacitat de l'esperit humà de superar qualsevol obstacle.

Crítica literària

Trames des del poder

Escriptor i periodista, Santiago Camacho, és col·laborador habitual en diferents mitjans de comunicació (cadena SER, Radio Nacional de España) i revistes (*Más Allá*, *Generación XXI* o *Año Cero*, entre altres).

Al llarg de la seva carrera ha publicat centenars d'articles i reportatges el denominador comú dels quals és la denúncia i la controvèrsia. Bona part de la seva feina s'ha centrat en temes heterodoxos, dels quals s'ha convertit en referent obligat al nostre país, com les societats secretes, els serveis d'intel·ligència i les teories de conspiració.

Entre els seus llibres de més èxit, tant a Espanya com a Hispanoamèrica, hi trobem *20 grandes conspiraciones de la historia*, *Las cloacas del Imperio* o *La conspiración de los Iluminati*.

Enfront de la història oficial i consensuada que ens han ensenyat a penes podem pensar que hi hagi altres possibilitats... però existeixen, tot i que moltes ocasions romanen ocultes. Realment, Neil Armstrong va trepitjar la Lluna? El fet que Hit-

SANTIAGO CAMACHO
20 grandes conspiraciones de la historia
La Esfera de los Libros, 2005, 484 pàg.

ler, Rudolph Hess o Himmler fossin ocultistes practicants va influir en el desenvolupament de la II Guerra Mundial? L'assassinat de John Fitzgerald Kennedy va ser casualitat o conspiració? La síndrome tòxica que va espantar els consumidors espanyols realment la va causar l'oli de colza? Aquestes són algunes de les preguntes que suggereix la lectura de *20 grandes conspiraciones de la historia*.

No es tracta d'afirmar que les teories aquí exposades siguin més veritables que les que coneixem, però sí que s'hi sostenen elements de judici, raonaments i punts de vista inèdits o rescatats de pàgines suprimides de la història que ens faran replantejar uns quants esdeveniments transcenden-

tals. Després de llegir aquest llibre la nostra percepció de la realitat no serà la mateixa.

Trobar la veritat és feina del lector. «Santiago Camacho, un rastrejador tenaç de conspiracions, sap quines fonts ha de consultar, quins ressorts ha de moure per accedir a allò que els organismes governamentals i els serveis secrets oculten a l'opinió pública. La seva feina és impecable i el resultat no pot ser més aclaridor... i inquietant», comenta el cèlebre Fernando Jiménez del Oso a *Enigmas del hombre y del universo*. Segons la revista *Más Allá*, és «un llibre fascinant. Una feina que recull les trames més apassionants (que no són les úniques) ordides des del poder per canviar la realitat».

Joan Manel Gutiérrez Delgado
Llicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

Crítica teatral

Una experiència teatral amb macarrons inclosos

«L'HOSTALERA»,
de Carlo Goldoni

INTÈRPRETS: Laura Aubert, Júlia Barceló, Javier Beltrán, Jordi Oriol, Alba Pujol, Marc Rodríguez i David Verdaguer
DIRECCIÓ MUSICAL: Arnau Vallvé

DIRECCIÓ: Pau Carrió
Biblioteca de Catalunya,
Barcelona. Fins al 5 de març

Hi ha experiències teatrals que s'han de viure, com a mínim, una vegada a la vida. Aquesta nova versió de *L'hostalera* n'és una. L'últim Goldoni de *L'hostalera* vist aquí data de vint-i-dos anys enrere, el 1995. Aleshores, Sergi Belbel ja es va descarar en alguna de les escenes més frívoles. I hi van brillar Laura Conejero i Jordi Boixaderas en els papers de l'hostalera Mirandolina i el cavaller de Ripafratta, que ara representen Laura Aubert i David Verdaguer.

El salt de concepció és notable. El dramaturg i director Pau Carrió (Barcelona, 1981) l'ha ambientat a la Itàlia de mitjan segle passat. Flaire, doncs, dels cinquanta i seixanta, color, vestuari, perruqueria, la *trattoria* de l'hostal, els tendals al voltant de les voltes gòtiques, les persianes de canya verda menjades pel sol, els sifons antics, la mànega antiincendis, les tauletes

Laura Aubert i David Verdaguer protagonitzen aquesta lúdica versió de «L'hostalera» de Carlo Goldoni a la Biblioteca de Catalunya.

amb tovalles de quadres —no només a l'escenari sinó a tota la platea, plena de tauletes de 6 comensals que s'integren a l'hostal—, la pasta i les cassoles de macarrons amb verduretes, plat calent, i el vi negre o aigua de gerra de la mitja part (gentilesa de la casa i dels fogons del restaurant Gat Blau), amb cafè-concert de propina.

Flaire de neorealisme italià, del cinema que ha captivat La Perla 29. Flaire també de Marcello Mastroianni —atenció a la fugaç escena de David Verdaguer declarant-se a Laura

Aubert!—, un Mastroianni que ja es va sentir amb plenitud en una de les últimes creacions de La Perla 29, la d'*Una giornata particolare* (Pablo Derqui i Clara Segura), basada en la pel·lícula d'Ettore Scola. I una suggeridora selecció musical popular italiana que posa a prova tots i cadascun dels intèrprets amb algun dels instruments i la veu: el piano, la guitarra, el clarinet, el violí...

Pau Carrió ha anat més enllà de Carlo Goldoni i ha remodelat els personatges de la trama. Al voltant de la parella protagonista, l'hostalera

(Laura Aubert) i el misogin Ripafratta (David Verdaguer), hi ha caracteritzat un noble marquès, garrepa i sembla que mig arruïnat (Javier Beltrán), i un ric comerciant, amant de les joies i a qui li sobren els diners (Marc Rodríguez), que entren en rivalitat per la protecció i l'oferiment de regals a l'hostalera Mirandolina.

El director de l'obra ha fet també que Fabrizio (Jordi Oriol), el cambrer de l'hostal, sigui un bon jan al servei de l'hostalera, que viu de la innocència i la promesa que el vell hostaler li va fer prometent-li el casament amb Mirandolina. I ha caracteritzat les dues actrius que arriben a l'hostal (Júlia Barceló i Alba Pujol) que engalipen el marquès fanfarró i volen plomar el ricatxo comerciant.

Tot transcorre amb una interpretació coral que no deixa cap paper fora de joc. L'actriu Laura Aubert s'impregna de dramatització a cadascuna de les seves aparicions sense deixar de posar-hi una mica de la seva subtil comicitat, però aquí molt moderada, gairebé imperceptible. L'actor David Verdaguer continua la seva consolidació i potencia el seu personatge, que passa del menyspreu misogin a la claudicació de genollons atrapat per Mirandolina. La Perla 29 ha esgotat totes les localitats. Però no cal patir perquè encara hi ha plats de macarrons per a tothom i, probablement, l'hostal haurà de tornar a parar les taules més endavant.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

Des del carrer

La família Zapp fa setze anys que viatja

«El 99,9% de la gent al món és meravellosa»

Carne Munté

Van arribar a principis de desembre a Catalunya i els va agradar tant que hi han estat més de dos mesos. Ara tenen previst participar en el ClassicAuto de Madrid i en el Rally de Cotxes d'Època de Sitges, per passar després la Setmana Santa a Sevilla. El continent europeu és la darrera etapa d'un llarg viatge de setze anys durant el qual Herman i Candelaria Zapp han recorregut món i han tingut els seus quatre fills. «A finals d'any tornem a l'Argentina», ens diu la Candelaria. Tocarà, doncs, guardar al garatge el seu Graham Paige (model 1928) i fer un àlbum enorme de fotos amb tots els llocs visitats i tota la gent coneguda. Durant la seva estada a Catalunya van agafar el ferri per viatjar a Roma i conèixer un país argentí, ni més ni menys que el papa Francesc. Més informació sobre la família Zapp: www.argentinaalaska.com.

Com va ser aquella trobada amb el papa Francesc?

Va ser molt emocionant i preciosa. Quan el Papa va venir cap a nosaltres em vaig posar a plorar. Ell va beneir cadascun dels meus fills. Li vam regalar el nostre llibre: *Atrapa tu sueño*.

Viatjar arreu del món ha estat el vostre somni fet realitat?

El nostre somni sempre va ser viatjar i tenir una família. Al principi la idea era anar de l'Argentina a Alaska durant sis mesos per, després, tornar i tenir fills. Però als sis mesos encara érem a l'Equador. Quan ens vam quedar sense estalvis i vam començar a guanyar diners durant el viatge vam veure que el més difícil ja estava fet. Només vivim de les vendes del llibre *Atrapa tu sueño*. Cada llibre venut són quilòmetres pel món.

Quants quilòmetres porten? Quants països han visitat?

300.000 quilòmetres i 75 països, però per a nosaltres el més important no és la quantitat, sinó la qualitat del temps que hem passat. Quan arribem a un país ens adaptem a la gent, vivim en

Herman, Candelaria, Pampa, Tehue, Paloma i Wallaby al desert de Gobi a la Xina.

cases de famílies, som un més. Quan vam sortir de viatge tothom ens deia «aneu amb compte», «us robaran», «us segrestaran»... Ningú no ens va dir «aneu, que la gent estarà per vosaltres». El 99,9% de la gent al món és meravellosa, i si els dones l'oportunitat de ser part d'un somni, estaran encantats. Hem passat més de 2.500 nits en cases de famílies, de diferents cultures, religions i estatus socials. Quan marxem els agraïm l'acollida, però sempre són ells els qui ens donen les gràcies a nosaltres: «Gràcies a vosaltres perquè feu el que jo voldria fer. Ajudant-vos és com si jo fes realitat aquell somni.»

Quina és la fita del viatge?

Sentir-nos bé, ser feliços fent realitat el nostre somni de viatjar i conèixer tanta gent meravellosa. Europa és el nostre darrer continent. A finals

«Hem passat més de 2.500 nits en cases de famílies de diferents cultures, religions i estatus socials»

d'any ja acabem el viatge i tornem a l'Argentina, a estar amb la família i els amics. Així els nens coneixeran els dos tipus de vida. Nosaltres els hem regalat el món, han après moltíssim, són persones molt obertes, tenen unes personalitats molt especials, però també

vull que visquin el que nosaltres vam viure: col·legi, amics... Així quan siguin grans podran escollir.

Més que un viatge, ha estat una peregrinació?

Ens sentim pelegrins, perquè hem crescut en el camí, ens hem descobert a nosaltres mateixos, hem conegut gent que ens ha enriquit moltíssim. El missatge d'aquesta peregrinació és que tothom pot aconseguir el seu somni. A més, nosaltres som creients i amb el viatge hem crescut molt en la fe. Cada cop que hem necessitat alguna cosa ha aparegut un «àngel» en el camí. És increïble. Necessitàvem arreglar el cotxe i apareixia la persona indicada, el recanvi indicat. No sabíem on dormir, i enmig de la ruta un senyor ens aturava i ens convidava a casa seva. Moltes gràcies a tots els angelets que s'han posat en el camí.

Rauxa

Pagesia invisible

Eduard Brufau

Caminant pel nostre Pirineu més esquerp no és estrany trobar-se de tant en tant un poblet deshabitat; a d'altres encara hi ha gent, potser alguna segona residència i tot, però la meitat de les cases estan enrunades. Aquest paisatge humà es torna encara més desolat quan es passeja pels immensos erms aragonesos i castellans; allò que la pesta negra i segles de guerres i fam no van poder, ho han aconseguit 50 anys d'eufòria econòmica i emigració massiva a ciutat.

És cert que al fons de les valls pirinenques i a les terres mitges i baixes de l'interior de tot Catalunya el món agrícola ha sobreviscut més bé, sobretot a les zones de regadiu; fins i tot algunes poblacions, afavorides per les bones comunicacions, han crescut. Però també en aquests indrets el món agrícola i ramader reula. L'ofici és vocacional, però

ha de donar per viure, i no ho té fàcil; les inversions en maquinària i instal·lacions són costoses, i encara s'han de fer equilibris inimaginables per complir amb lleis, permisos i quotes que sovint es decreten des de ben lluny. Ara bé, l'amenaça més dramàtica per a aquesta minoria minvant és la mateixa societat en què viuen; un entorn urbanita que no tan sols els ignora, sinó que ignora que els necessita; que percep la realitat com a fragmentada i no s'adona que hi ha una relació directa entre el que té cada dia a taula i la feina de qui llaura la terra. Encara més que la burocràcia o un mercat regulat pels poderosos, el que mata de debò la nostra pagesia és la inconsciència d'una societat que compra pomes del Tirol perquè surten per televisió.